

PERXADA

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES • ESTIU'2000 • 2a ÈPOCA • NÚM. 26

EL TURISME A ARBÚCIES

ELS VALORS QUE ENS
RECORDA EL SUD

UN ALTRE COP L'AIGUA

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA

1351163222

Sumari

PERXADA - 2a Època - Núm. 20

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

4

TEMA

Diagnostificant l'estat
ambiental d'Arbúcies
(2)

8

EDUCACIÓ

La nova Formació
Professional
Cultura, cultures i
educació

SOLIDARITAT

Els valors que ens
recorda el Sud

17

MEDI AMBIENT

Un altre cop l'aigua

20

JOVENTUT

Què fas aquest estiu?

22

24

DOSSIER

El Turisme a Arbúcies.
Dels orígens als anys 50

TEMA

El Turisme d'Arbúcies

28

ENTITATS I PERSONES

31

ESPORTS

La Regidoria d'Esports

34

CULTURA

La música i Arbúcies (I IV)

36

EL NOSTRE AHIR

L'ajuntament d'Arbúcies
durant la segona meitat
del segle XIX (1842-
1900)

40

RESSENYA:

El sindicalisme forestal
dins del moviment
obrer català: els
roders.

47

EL VELL I EL BAR

EDITA:

Ajuntament
d'Arbúcies
C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ
Coordinació i
Activitats Municipals

Jordi Tura
Educació
Jordi Pujadas
Tema

Anna Felipe,
Jordi Goni,
Jordi Tura
Entitats i Persones
Carme Torelló
Núria Tort
Cultura

Daniel Martí
Joventut i Societat
Tomàs Moré
El Nostre Ahir
Josep M. Rueda
Daniel Martí
Joan Illa
Roger Zamorano
Esports

Montse Duran
Medi Ambient
Alfons Casado
El vell i el bar
Carles Blay
Orientació en la
compaginació
Cristina
Zamorano

FOTOGRAFIA

Secció
Fotogràfica
Centre
d'Arbúcies

COL·LABORADORS:

Carles Aparicio
Ramon Cortès
Mati Julià
Montse Planas
Joaquim M. Puigvert
Núria Rodríguez
Martí Robert
Manel Serras
Miquel Torres
Bego Urquiza

DISSENY I
REALITZACIÓ:

Palahí, A.G. (Girona)

DIP. LEG.:
Gi. 1.883 - 94

Revista Municipal PERXADA

Periodicitat Trimestral

Preu: 500 PTA

Editorial

D'HISTÒRIES

Suposem que qui no conegui una mica el tema i s'hagi quedat en els titulars que durant setmanes han omplert pàgines de premsa, notícies d'informatius i tertúlies de ràdios i televisions, deu estar com a mínim confús amb la revolada i polseguera que ha aixecat l'informe de la *Real Academia de la Historia* sobre l'ensenyament d'aquesta matèria en les diferents comunitats autònomes.

I deu estar sorprès perquè des de petit li han ensenyat que dos i dos fan quatre, i punt, i que la història és la que és, i punt... i a més, tampoc sembla tan important, al cap de 500 anys, que fos Ferran o Isabel qui realment manava a l'Espanya del segle XV.

Però, oh sorpresa, coses que semblen evidents, i minúcies sense importància, resulta que obren un debat que supera en pàgines escrites temes tan rellevants com són el desxiframent del codi genètic humà o la pujada de la gasolina, que ens obliga a rascar-nos la butxaca, i que si continuem així, acabarà per garantir la supervivència del ruc català o farà multimilionaris uns quants fabricants i venedors de bicicletes.

Doncs, què fa tan voluble i important al mateix temps la història, si sembla que és una cosa tan prescindible?

La importància de la història deriva del fet de ser un dels elements claus per entendre qui som i d'on venim, i és tan voluble perquè la fan les persones, i no en base a fórmules matemàtiques sinó a través de la in-

terpretació subjectiva dels documents, fets i esdeveniments.

Què vol dir això? Doncs senzillament, que dependrà de les mans de l'historiador, condicionat per les seves circumstàncies polítiques, socials, culturals i econòmiques, el resultat de la interpretació que faci, i aquest resultat és el que es publica, i el que es publica... és la història, i per tant les històries poden ser diverses.

Cal ser conscients del que acabem de dir, perquè amb això entendrem la part de raó que cadascú pot tenir, i amb la facilitat amb què ens poden argumentar qualsevol interpretació històrica.

Té importància un informe com el presentat per l'Acadèmia?

Té moltíssima importància, ja que es pot fer servir com a argument per uniformitzar l'ensenyament d'una matèria bàsica en el desenvolupament de la pròpia identitat. Negar la pluralitat en aquest tema és negar un dret fonamental de qualsevol poble, que no és altre, que el d'escriure i tenir la seva pròpia història.

Un altre problema és el de la qualitat i la rigorositat dels treballs, les coses que la història no explica o que intencionadament explica malament. Però això ho deixarem per un altre dia.. perquè al cap i a la fi, tot i que sembli el contrari, això no interessa.

BÚSTIA

Si us manca algun del números endarrerits de PERXADA els podeu comprar a "La Gabella"

c/ Major, 6 - 17401 Arbúcies - 972 86 09 08

Activitats Municipals

INAUGURACIÓ DE L'AVINGUDA DELS PAÏSOS CATALANS

Festa-Trobada d'ajuntaments dels Països Catalans

Els dies 24 i 25 de juny van tenir lloc els actes de la Festa-Trobada d'Ajuntaments del Països Catalans. Aquesta

celebració constitueix la primera trobada conjunta dels quatre pobles agermanats, després de la signatura del conveni de

col·laboració el dia 24 de juny de 1999, i és una plasmació dels compromisos presos en aquell moment.

Coincidint amb la diada de Sant Joan, Festa Nacional dels Països Catalans, i amb la celebració de la Festa Tradicional d'Interès Nacional de les Enramades, la trobada va constituir un excel·lent marc d'interrelació entre les representacions dels diferents pobles, i una bona ocasió per poder gaudir d'una mostra de balls i música tradicional de les viles agermanades.

Fotos: Garriga

INAUGURACIÓ DE L'AVINGUDA DELS PAÏSOS CATALANS

L'acte central de la Festa va ser la inauguració de l'Avinguda dels Països Catalans el dia 24 de juny.

En aquest sentit l'acte protocol·lari i festiu va tenir lloc a les 6 de la tarda a la placeta de Can Reus, davant un nombrós públic que va seguir els parlaments dels diferents representants.

Els parlaments a càrrec de Sylvain Dagues, alcalde de Salses, Josep M. Pañella tinent d'alcalde de Torrelblanca, Jaume Samsó, alcalde de Vilafranca de Bonany i Jaume Soler alcalde d'Arbúcies, van incidir en diferents aspectes vinculats tant amb l'obra inaugurada com amb el seu simbolisme. Destacant els aspectes d'unitat i confluència cultural de les diferents regions dels Països Catalans, i la necessitat

PLANTES SELECCIONADES EN LA REALITZACIÓ DE L'ENJARDINAMENT DELS DIFERENTS ESPAIS

VILAFRANCA DE BONANY (Ses Illes) girola exterior de la carretera GI-552, enjardinada amb aquestes plantes.

<i>Ligustrum vulgare</i>	Olivereta
<i>Ephedra major</i>	Efedra
<i>Rhamnus ludovici salvatoris</i>	Aladern
<i>Phillyrea angustifolia</i>	Fals aladern
<i>Neurium oleander</i>	Baladre
<i>Bellis Bellioides</i>	Margarida
<i>Asteriscus maritimus</i>	Capcetes
<i>Tymus serpyllum</i>	Timó
<i>Retama sphaerocarpa</i>	Ginesta
<i>Juniperus phoenicea</i>	Savina
<i>Digitalis minor</i>	Didalera
<i>Paliurus spina christi</i>	Espinavessa
<i>Quercus coccifera</i>	Garric
<i>Punica granatum</i>	Magraner
<i>Ceratonía siliqua</i>	Garrofer
<i>Rosmarinus officinalis var. palauí</i>	Romaní
<i>Buxus balearica</i>	Boix balear

***Olea europae var. sylvestris** Ullastre
(planta significativa que exterioritza l'agermanament)

TORREBLANCA (País Valencià) girola central de l'Avinguda dels Països Catalans enjardinada amb aquestes plantes:

<i>Hedera helix</i>	Heura
<i>Tymus serpyllum</i>	Timó
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Fals plàtan
<i>Tamarix gallica</i>	Tamariu
<i>Ilex aquifolium</i>	Grèvol
<i>Lotus creticus</i>	Lotus marí
<i>Jasminum fruticans</i>	Llessamí groc
<i>Spartium junceum</i>	Ginesta
<i>Bellis bellioides</i>	Herba vergera
<i>Asteriscus maritimus</i>	Capcetes
<i>Laurus nobilis</i>	Llorer
<i>Digitalis minor</i>	Didalera
<i>Teucrium chamaedrys</i>	Camedris
<i>Rosmarinus var. palauí</i>	Romaní
<i>Escallonia rubra</i>	Escal.lònia

***Chamaerops humilis** Margalló
(planta significativa que exterioritza l'agermanament)

SALSÉS (Catalunya Nord) mirador de la Riera Xica.

<i>Iris spuria</i>	Lliri
--------------------	-------

d'avançar vers la consolidació d'aquests vincles i la reivindicació d'aquesta unitat ultra les fronteres existents en aquests moments.

La festa d'inauguració va finalitzar amb una mostra de balls i música tradicional a càrrec de les diferents agrupacions: els grallers i geganters d'Arbúcies, els xeremiers de Vilafranca, i el grup de danses *Els Torreblanquins* acompanyats dels dolçainers *El Senill* de Torreblanca. Tot seguit es va servir un aperitiu amb dolços i licors típics del diferents pobles.

El diumenge 25, i en el marc de la Trobada d'Ajuntaments i les Enramades d'Arbúcies van tenir lloc a les 11 del matí a la Plaça de la Vila un conjunt d'actuacions folklòriques a càrrec dels xeremiers i l'agrupació de Vilafranca *Balla i bóta*, el grup de dolçainers *El Senill*, el grup de danses *Els Torreblanquins* i el grup de veus *Torreblanquines* de Torreblanca, i els Ginjolers i el Grup de Garlandes d'Arbúcies.

LA NOVA AVINGUDA

Després de dos anys de treballs, s'ha finalitzat una de les obres de més envergadura portades a terme al nostre municipi, i que està permetent la reordenació viària d'una part important del nucli urbà.

Sense entrar en les característiques de l'obra, dissenyada per Benet Cervera, de les quals PERXADA ha donat extensa informació en números precedents, els treballs de finalització de les diferents rotondes i espais annexos com és el cas del mirador de la Riera Xica, s'han volgut revestir d'una important càrrega simbòlica, no tant sols pels noms dels diferents espais: giroles del Principat, País Valencià i les Illes, i mirador de la Catalunya Nord, amb plafons informatius de les quatre viles agermanades, dissenyats per Narcís Comadira, sinó també a través de l'elecció de les diferents plantes que ornem cadascun d'aquests espais.

En aquest sentit cal destacar que la realització de l'enjardinament, a càrrec del servei ocupacional promogut per la Generalitat i l'Ajuntament d'Arbúcies, ha tingut especialment en compte els vincles entre la flora i la realitat dels Països Catalans com a punt d'unió i al mateix temps com a realitat plural. Això s'ha traduït en una selecció de plantes pròpies de les diferents regions, que són les que vesteixen cadascun d'aquests espais.

Actualment i com un dels darrers elements que encara resten per finalitzar cal esmentar l'escultura que l'artista australià Lawrence Gundabuka està esculpint a la Riera Xica.

Balls tradicionals a la Placeta de Can Reus.

Activitats Municipals

ENRAMADES 2000

Foto: Garriga

Entre els dies 18 i 28 de juny van tenir lloc els actes de celebració de la Festa de les Enramades.

Les celebracions es van iniciar el diumenge dia 18, amb el Concurs de Catifes de Flors Naturals, en el que hi van participar 16 catifes d'adults i 3 catifes infantils.

Enguany el primer premi va recaure en la catifa núm. 2 del carrer Camprodon, mentre que el segon i el tercer premi, respectivament, van ser per la catifa núm. 8 del Sorral i la catifa núm. 4 del carrer Camprodon. Pel que fa a les catifes infantils, la guanyadora va ser la núm. 3

ubicada en la confluència del carrer Sant Jaume i el carrer Segimon Folgarolas.

El cicle festiu dels diferents barris de la Vila, es va iniciar el dijous 22 amb la ja tradicional botifarrada popular, que enguany i com ja és habitual, va batre tots els rècords anteriors, tant pel que fa a participació, amb més de 2000 persones, com pel consum de menjar: 4000 botifarres i 540 litres de cervesa, a més d'una gran quantitat de refrescos i aigua.

El cap de setmana dels dies 23, 24 i 25 de juny, va concentrar una part important de les celebracions, a més tenint en compte que aquest any s'hi va ajuntar la celebració de Sant Joan i la Trobada d'Ajuntaments dels Països Catalans, amb la inauguració de la nova avinguda.

La nit de música jove del divendres 23, va comptar amb l'actuació dels conjunts *Coa Negra* i *Moon Light* a la Placeta de Ca la Rossa, i la cercavila de la matinada va estar amenitzada per la *Xaranga Los Labradores*.

El ball popular del dissabte, a la placeta de Can Jombo, va estar amenitzat pel grup *Kirtana*, mentre que els balls tradicionals del diumenge, el migdia a la Plaça de la Vila i a la tarda al carrer de l'Havana, van anar a càrrec dels diferents grups folklòrics de les viles agermanades.

Els actes tradicionals del cicle, com són les passades, les danses, els concerts i les sardanes, així com el ball de fi de festa del dimecres dia 28 van ser amenitzats per la *Blanes Orquestra*.

Foto: Garriga

OBRES ALS CARRERS GERMANA ASSUMPTA I CASTELL

Durant el mes de juny van tenir lloc en el sector final del carrer Castell i principi del carrer Germana Assumpta, les obres de construcció dels nous col·lectors de recollida d'aigües.

Aquests col·lectors que recullen les aigües del Torrent dels Capellans permeten separar a partir d'ara les aigües pluvials i les aigües residuals, d'aquest

sector del nucli urbà. Aprofitant aquestes obres s'han instal·lat canonades per serveis futurs com és el gas, a més del reforçament de l'actual xarxa d'aigües.

Una vegada finalitzat el soterrament dels nous serveis, es va reasfaltar tot el recorregut afectat per les obres, que han anat a càrrec de la Junta d'Aigües de la Generalitat de Catalunya.

NOTÍCIES BREUS - ACTIVITATS

APROVACIÓ DEL PRESSUPOST GENERAL DE L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES PER L'ANY 2000

En el Ple Municipal del dia 11 de maig va tenir lloc l'aprovació del pressupost per l'any 2000. Aquest pressupost incloses les inversions és de 554.556.135' PTA, i representa una puja de poc més d'un 1 % respecte al de l'any 1999, que va ser de 549.233.850' PTA.

PROPOSTA DE NOMENAMENT DEL JUTGE DE PAU

En el Ple Municipal del dia 11 de maig es va aprovar per unanimitat la proposta de reelecció del jutge de Pau en la persona del Sr. Josep M. Iglesias i Dalmau i com a jutge de Pau suplent al Sr. Jaume Tarrés i Busquets.

ACAMPADA JOVE ARBÚCIES 2000

Organitzada per les Joventuts d'Esquerra Republicana, ha tingut lloc a Arbúcies els dies 20, 21, 22 i 23 de juliol l'Acampada Jove 2000.

Com ja és tradicional en els darrers anys, aquesta activitat va comptar amb un atapeït programa d'actes: música tradicional, teatre, xerrades, debats, i diferents espectacles entre els que sobresurten les actuacions musicals, a càrrec de nombrosos grups: *Els Pets*, *Carpa Dance*, *Macaco*, *Dr. Calypso*, *Skalariak* i *Brams* entre d'altres.

DIA DE LA MÚSICA

Aquesta iniciativa organitzada per l'Escola de Música d'Arbúcies, es va centrar en la celebració dels concerts de fi de curs de l'escola, els dies 20 i 21 de juny al teatre de la Llar de Jubilats i un taller dedicat a instruments i danses tradicionals a la Plaça de la Vila el dia 21.

UN MINUT DE SILENCI PEL SÀHARA

Aquesta iniciativa a càrrec de l'ACAPS d'Arbúcies i el Consell Municipal de Solidaritat, va tenir lloc des de mitjans mes de maig i fins el mes de juliol, tots els dimarts a les 8 del vespre a la Plaça de la Vila.

El dimarts 4 de juliol i aprofitant la concentració habitual van ser presentats els nens i nenes integrants de les colònies sahrauís d'aquest any.

El Ple Municipal, va aprovar el dia 11 de maig una moció tot denunciant la falta de respecte als drets humans, la situació

intolerable dels refugiats en els camps del desert, la falta d'interés i transparència per part dels mitjans de comunicació, així com la postura dels partits i governs de Catalunya i de l'Estat, supeditada als interessos econòmics amb el Marroc. El mateix acord exigeix el compliment de les resolucions de les Nacions Unides i la celebració del referèndum d'autodeterminació.

En el transcurs d'aquestes setmanes han visitat la Vila d'Arbúcies diferents responsables polítics del poble de Hagunia com és el cas de l'antic alcalde, Sr. Lamin, i la regidora Sra. Haumula.

La Sra. Haumula Regidora d'Hagunia

APROVACIÓ DE PROJECTES I MEMÒRIES VALORADES PRESENTADES AL PUOISC, PEL QUADRIENNI 2000-2003

En el Ple municipal del dia 3 de maig va tenir lloc la presentació dels projectes i memòries valorades, que l'Ajuntament d'Arbúcies presenta per ser incloses en el Pla Únic d'Obres i Serveis en el quadrienni 2000-2003.

OBRES	Núm. ordre	Pressupost	Subvenció demanada
Remodelació de l'Ateneu Cultural 2a fase	1	34.794.167' PTA	24.355.917' PTA
Reforma Enllumenat 3a Fase	2	18.475.404' PTA	12.932.783' PTA
Ampliació cementiri 1a fase	3	15.946.807' PTA	11.162.765' PTA
Connexió Pg. de Palacagüina amb Avda. Països Catalans i asfaltat Pg. de Palacagüina	4	80.492.104' PTA	11.548.535' PTA
Reforma enllumenat C/ Mn Pere Ribot de Joanet	5	3.000.391' PTA	2.100.273' PTA
Arranjament camí de Pujals	6	5.613.634' PTA	3.929.544' PTA
Construcció nova biblioteca municipal	7	99.345.000' PTA	69.541.500' PTA

Diagnosticant l'estat a

En el darrer número PERXADA vàrem presentar els elements més significatius detectats en relació al cicle de l'aigua, els residus i l'energia a la vila en el marc de l'anàlisi que s'està realitzant per a la redacció del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat (PALS) d'Arbúcies.

Aquest segon article pretén donar continuïtat a l'anterior amb la presentació dels elements diagnosticats vinculats al marc socioeconòmic, la mobilitat, el soroll i el medi natural de la vila.

Una vegada finalitzada aquesta primera fase de diagnosi de l'estat del municipi, l'equip redactor del PALS emprèn ara la tasca d'elaboració de les propostes d'actuació a incorporar al PALS i que es sotmetran a un ampli procés de participació ciutadana al llarg de la tardor vinent.

ACTIVITAT ECONÒMICA EN FORT CREIXEMENT, AMB UNA IMPORTANT ESPECIALITZACIÓ EN EL SECTOR CARROSSER I NIVELLS D'ATUR EXCEPCIONALMENT BAIXOS

Arbúcies experimenta un fort ritme de creixement econòmic en termes de creació d'empreses i llocs de

treball, de forma que els darrers tres anys s'ha incrementat un 36 % el nombre de treballadors i un 13 % el d'empreses, valors que dupliquen els assolits a nivell de les comarques gironines.

L'estructura econòmica del municipi es troba fortament marcada pel sector industrial, que aplega el 52% dels llocs de treballs del municipi, amb una alta especialització en el sector carrosser, i de forma més secundària en les envasadores d'aigua i la confecció.

El creixement econòmic i la forta estructura industrial es veuen reflectits en el baix nivell d'atur del municipi (3,35 %, desembre de 1999) i la creixent capacitat d'atracció de treballadors residents en d'altres municipis. Tanmateix, la baixa diversitat econòmica i el tipus de demanda laboral existent dificulta més la inserció laboral a certs sectors com la dona i els joves amb estudis universitaris que tenen una major necessitat de treballar fora d'Arbúcies. Estretament vinculat a l'evolució econòmica favorable, la població d'Arbúcies ha mantingut un creixement demogràfic positiu des de mitjans dels anys vuitanta que ha portat a passar dels 4.172 habitants l'any 1986 als 5.074 al 2000. El moviment migratori cap al municipi ha permès aquest creixement, compensant el

moviment natural pràcticament zero i l'envelliment de la població.

INCREMENT PROGRESSIU DE L'ÚS DEL VEHICLE PRIVAT EN LA MOBILITAT INTERNA I INTERMUNICIPAL AMB UN AUGMENT SIGNIFICATIU DELS DESPLAÇAMENTS PER TREBALL CAP A ARBUCIES

En relació a la mobilitat per raons laborals, el primer aspecte a destacar és l'important sector d'arbucienques que desenvolupen el seu treball dins del mateix municipi (prop del 80 %), fet que redueix molt les necessitats de desplaçament cap a altres municipis. Més importants que aquests, són els desplaçaments des de fora del municipi amb destinació a Arbúcies degut a la capacitat d'atracció laboral que exerceix la vila sobre el seu entorn - Sant Hilari, Breda i Hostalric especialment - i que s'ha incrementat al llarg dels darrers anys. Els desplaçaments cap enfora, tot i ser menors en números absoluts, acostumen a ser més llargs ja que les destinacions més importants són Barcelona i Girona. Si analitzem el mitjà de transport emprat, es fa palès l'alt percentatge

d'utilització del vehicle privat, tant en desplaçaments dins del municipi com intermunicipals, fenomen que tendeix a accentuar-se amb el temps. La ubicació de les activitats laborals i noves residències fora del nucli urbà, la insuficiència o manca de transport públic en molts casos, i els hàbits de mobilitat de la població són algunes de les principals causes d'aquest fenomen. Aquesta tendència es veu reflectida en el nombre creixent de vehicles existents a Arbúcies amb un índex de 649 vehicles/1000 habitants l'any 1998, tot i trobar-se lleugerament per sota de la mitjana de la comarca de la Selva.

INTENSITATS DE TRÀNSIT MODERADES I BAIXES ALS CARRERS DE LA VILA, AMB PROBLEMES LOCALITZATS DE CONGESTIÓ EN HORES PUNTA I DIFICULTATS D'APARCAMENT

Les intensitats de trànsit dins dels carrers de la vila són en general moderats, i dels carrers estudiats, només al carrer Germana Assumpta i a l'eix Jacint Verdaguer-Doctor Geli-l'Estenedor s'assoleixen valors superiors als 3000 vehicles/dia. Aquestes intensitats moderades han vingut afavorides per la

ambiental d'Arbúcies (2)

construcció de la variant i les rotondes que la connecten amb el nucli urbà que ha suposat la disminució del trànsit de pas de la xarxa principal de la vila, cosa que constitueix un element positiu en la qualitat de vida dels vilatans. Les principals problemàtiques es centren en els períodes punta d'entrada i sortida de les indústries i les escoles que generen congestions en diferents punts com el carrer de l'Estenedor i la cruïlla amb el carrer del Pont. També presenta congestions el carrer Francesc Camprodon, donada l'activitat comercial i de serveis que acumula, l'estacionament en zona blava i el trànsit de vehicles de càrrega i descàrrega. Degut precisament a la concentració de comerç i serveis, l'important ús del vehicle privat dels residents pels desplaçaments interns a la vila, i l'afluència creixent de treballadors des de fora del municipi,

existeix una considerable demanda d'aparcament al centre, fins al punt de constituir una de les principals problemàtiques de la vila percebudes per la població.

La creació de nous aparcaments i una millora en la gestió de zones blaves són elements que haurien d'atenuar aquesta problemàtica, que requereix en qualsevol cas d'una disminució en l'accés en vehicle privat al centre.

NIVELLS DE SOROLL AMBIENTAL ELEVATS EN ALGUNS CARRERS DEGUT AL TRÀNSIT I LES CARACTERÍSTIQUES URBANES

El mostreig acústic realitzat en el marc de l'elaboració del PALS indica que durant el dia i en període no punta, el 45% dels punts estudiats superen els nivells de

soroll desitjables, situats en 65 decibels. Si ens referim a les hores punta, el nombre de punts per sobre d'aquest nivell s'eleva fins al 90 %, i la meitat arriben a superar els 70 decibels.

Tot i que una part majoritària dels punts estudiats es troben situats precisament en la xarxa viària principal del municipi, i per tant no extrapol·lables a la qualitat mitja del municipi, les dades reflecteixen una incidència excessiva de soroll en certs sectors de la vila.

Les causes d'aquests nivells elevats de soroll són diverses segons el lloc però estan estretament vinculades a la combinació del trànsit; més puntualment les activitats que es desenvolupen al carrer; i les característiques de la trama urbana, on sovintegen els carrers estrets i tancats que incrementen la incidència del soroll.

Tot i que la població no ho percep en general com una problemàtica tan greu com succeeix en d'altres municipis, i el nombre de denúncies o queixes per sorolls són puntuals, sí que hi ha una percepció negativa en relació a la incidència acústica de les motocicletes i determinades activitats al nucli urbà.

EXISTÈNCIA DE VALORS NATURALS I PAISATGÍSTICS SINGULARS RECONEGUTS PER DIVERSES FIGURES DE PROTECCIÓ I PEL PLANEJAMENT URBANÍSTIC MUNICIPAL

En el terme d'Arbúcies es localitzen espais de molta rellevància pels seus valors naturals i paisatgístics. En especial cal destacar la part del municipi inclosa dins el Parc Natural del Montseny i la seva àrea de

preparc, i la riera d'Arbúcies i de la Pineda inclosa dins el Pla Especial d'Interès Natural de Catalunya. A més d'això, el conjunt del municipi presenta un valor paisatgístic remarcable. El Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) d'Arbúcies reconeix aquest fet, i considera d'especial protecció quasi tot el sòl no urbanitzable del terme, i n'exclou únicament els entorns més propers a la vila, regulant així mateix aspectes importants per a

la gestió del medi natural, com són la vialitat, els aprofitaments forestals o el tractament dels sistemes fluvials, entre altres. Totes aquestes figures de protecció i regulació constitueixen un element remarcablement positiu per preservar un dels principals valors que caracteritza el municipi i subministren nivells de protecció i eines molt útils per poder fer una bona gestió del sòl no urbanitzable.

ESPECIAL CONTRIBUTIÓ DELS CURSOS I PUNTS D'AIGUA A LA BIODIVERSITAT DEL MUNICIPI I PRESENCIA D'ALTERACIONS QUE RECOMANEN FER-HI UNA ATENCIÓ ESPECIAL

Una part important dels valors naturals del municipi es localitzen o es troben relacionats amb els cursos d'aigua i les basses. Esmentem, per exemple i pel que fa a la vegetació, l'existència de vernedes i alguns trams d'avellanoses, i diverses localitats amb el rar llorer bord. Pel que fa a la fauna, els peixos i els amfibis es troben totalment vinculats a la presència d'aigua, i també s'hi associen rèptils com la colobra d'aigua i ocells remarcables com el blauet, així com alguns mamífers com la rata d'aigua i la musaranya d'aigua.

Alhora aquests sistemes es presenten fràgils, ja que diverses extincions recents de fauna al municipi corresponen a espècies vinculades a ambients aquàtics com és el cas del musclo de riu i del cranc de riu, el turó, la llúdriga i la merla d'aigua, aquesta darrera indicadora de la bona qualitat del curs. Això s'afegeix la problemàtica de les espècies introduïdes, fet de conseqüències encara no ben conegudes, com és el

cas del coipú i el visó americà, aquest darrer segurament associat a la disminució de la rata d'aigua.

El fet que algunes de les extincions de fauna al municipi i altres regressions actuals s'hagin produït en espècies associades a hàbitats aquàtics, la substitució de la vegetació de ribera per plantacions fustaneres en algun tram del curs baix de la riera, la dificultat de garantir els cabals tot i les extraccions d'aigua que efectuen les plantes embotelladores, i el fet que es constati un cert empitjorament dels indicadors de qualitat de la riera d'Arbúcies aigües avall de la població, recomanen fer atenció especial als ecosistemes aquàtics.

Aquest fet és percebut per la població d'Arbúcies, que en el sondeig d'opinió realitzat amb motiu de la redacció del Pla d'Acció Ambiental per a la Sostenibilitat, atorga una valoració més baixa a l'estat de conservació de la riera que a l'entorn natural en conjunt.

EXISTÈNCIA D'ACTIVITATS QUE INCIDEIXEN NEGATIVAMENT O CONSTITUEIXEN UN RISC PER A LA CONSERVACIÓ DEL MEDI NATURAL I EL PAISATGE, TOT I LA MANCA D'AMENACES GLOBALES SOBRE ELS VALORS NATURALS

Malgrat que no hi ha amenaces especialment significatives sobre l'entorn natural, cal indicar alguns aspectes a tenir en compte. L'Eix Transversal, a part dels impactes que va generar en el moment de la seva construcció i l'existència d'un cert efecte barrera minvat per la presència de diversos túnels i viaductes, presenta una incidència paisatgística remarcable al sector nord del terme, així com una aportació de sorres a la Riera que afecta la qualitat de l'ecosistema fluvial. Respecte als aprofitaments d'aigua que realitzen les plantes envasadores situades a diversos municipis de la conca de la riera d'Arbúcies, cal que siguin controlats perquè les extraccions no impliquin danys remarcables en els sistemes aquàtics i els hàbitats associats als cursos. En aquest sentit, i des del punt de vista dels sistemes naturals, les limitacions que estableix el PGOU per a la implantació de noves concessions s'ha de valorar

positivament; mentre que l'ampliació de la Font del Regàs cal que sigui seguida de prop, incloent el tractament de la vialitat i els moviments de terra. Cal remarcar d'altra banda, els incendis forestals, que sortosament han afectat Arbúcies de forma limitada en els darrers anys, però que constitueixen un risc a tenir molt present. Un altre element amb incidència sobre el medi és la sobrefreqüentació que afecta indrets del Parc Natural, fins i tot algun de Reserva Natural Qualificada. A això cal afegir que alguns projectes d'infraestructures podrien afectar negativament el paisatge o alguns valors naturals, com és el cas de la implantació d'antenes de telefonia mòbil o el possible pas d'una línia elèctrica d'alta tensió.

APROFITAMENT LIMITAT DEL POTENCIAL QUE SUPOSA PER AL MUNICIPI L'EXISTÈNCIA D'UN ENTORN NATURAL DE QUALITAT I NECESSITAT DE FER-NE UN ÚS SOSTENIBLE EN RELACIÓ AL FUTUR INCREMENT D'ACTIVITATS TURÍSTIQUES A LA NATURA

Existeixen diverses instal·lacions, equipaments o serveis que s'associen a l'entorn de qualitat

(residència-cases de pagès, aparcaments per als visitants a la zona de Parc Natural, cases de colònies...), i es realitzen activitats educatives i de difusió dels valors naturals i les formes de vida en aquest entorn, tant des de La Gabella com d'equipaments privats. Malgrat tot, el paisatge i la natura del municipi constitueixen un potencial encara poc aprofitat, i que cal tractar amb cura per fer-ne un ús sostenible tot i l'increment de visitants i d'activitats de turisme a la natura que es pugui produir en el futur.

En el sondeig d'opinió fet amb motiu de l'elaboració del PALS els arbuciençs concedeixen una elevada valoració a l'estat del medi natural, i els hàbitats de respecte a l'entorn natural es consideren molt assumits per part de la població. Així mateix, en les sessions de percepció ambiental realitzades amb agents econòmics i socials,

apareixen també com a punts forts la qualitat de l'entorn natural i la diversitat del paisatge, i s'identifica com una oportunitat l'existència d'espais protegits. D'altra part s'identifiquen com a amenaces aspectes associats a l'ús públic (circulació motoritzada, turisme no respectuós) i el despoblament rural. Aquesta percepció fa preveure el potencial del municipi per a activitats educatives i de lleure, i alhora reforça la necessitat i bona base social i cultural per fer un ús sostenible del seu entorn natural associat al turisme.

ROSER CAMPENY
DAVID PON
MINUARTIA. *Estudis Ambientals*

La nova formació pro

El mapa escolar de Catalunya dissenyat per la Generalitat ha dividit en tres la zona que abans tenia l'Institut d'Arbúcies com a centre subcomarcal (Arbúcies, Sant Hilari Sacalm, Hostalric-Breda-Sant Feliu-Riells-Viabrea). Això, afegit a la manca de transport públic i a la manca de voluntat que hi hagi transport escolar subvencionat, ha provocat una davallada d'alumnat en els estudis postobligatoris fins el punt de perillar la nova FP. Per això la comunitat educativa es mou i fa temps que lluita per aconseguir que els Cicles Formatius es consolidin.

SESSIÓ DE TREBALL ESCOLA-EMPRESA A L'IES MONTSORIU

El passat 5 de maig va tenir lloc a l'IES Montsoriu una jornada de portes obertes i una sessió de treball en la qual varen ser-hi presents professors, alumnes, empresaris, representants dels pares, representants sindicals i representants municipals. L'objectiu de l'acte era doble. D'una banda, donar a conèixer l'oferta educativa que fa

l'IES d'Arbúcies en els estudis de la nova FP per obtenir els títols de *Tècnic en gestió administrativa* i de *Tècnic en instal·lació i manteniment electromecànic de maquinària i conducció de línies*) i d'altra banda, que el sector industrial de la comarca exposés el seu punt de vista i les seves necessitats pel que fa a la

formació dels joves. Només una estreta col·laboració entre escola i empresa permetrà mantenir el nivell de formació que garanteixi als nostres alumnes la seva integració en el món del treball.

UNA MICA D'HISTÒRIA

El curs 79-80 es van iniciar els estudis de la Formació professional a Arbúcies. Durant els cursos que ha funcionat l'antic pla d'estudis de l'FP, han obtingut el títol de tècnic especialista 358 alumnes en la branca Administrativa i 213 alumnes en la branca de Metall i Electromecànica. Aquests joves, provinents dels diferents municipis de la subcomarca Montseny-Guillerries, s'han integrat d'una forma majoritària en les indústries de la zona. L'interès demostrat pels joves de la comarca en adquirir una formació professional especialitzada, juntament amb la demanda de personal qualificat que es produeix per part de les empreses, justifica la continuïtat de la Formació professional. La reforma educativa ha comportat canvis a l'ensenyament, i la nova formació professional s'ha d'obrir camí en el nou model educatiu. La creació

Taula Rodona empresa-escola.

Foto Garriga.

dels IES d'Hostalric i de Sant Hilari han provocat canvis significatius en el context del sistema educatiu i mapa escolar d'aquesta zona. La modificació de la distribució de l'alumnat ha comportat una davallada en el nombre d'alumnes que provenen de fora d'Arbúcies. La dificultat en el transport que sempre ha existit en aquesta comarca, actualment agreujada per l'esmentada reducció d'alumnes, representa un problema per aquells nois i noies que vulguin cursar estudis a l'IES d'Arbúcies. L'IES Montsoriu és l'únic institut de la zona que oferta cicles formatius i actualment corren perill de no consolidar-se, a causa de la problemàtica mencionada. Una prova l'hem tingut aquest curs en no poder començar el cicle formatiu d'Administratiu per manca de matrícula. A partir de la realitat econòmica de la zona, amb la introducció de les noves tecnologies i amb una previsió de futur caracteritzat per la innovació i transformació, creiem que és fonamental la pervivència i creixement dels Cicles Formatius, més si tenim en compte la situació d'expansió industrial de la zona, que fa necessari cobrir els llocs de treball que es generen.

CARLES APARICIO,
Director de l'Institut d'Educació
Secundària Montsoriu

UNS ACORDS DE BASE

En el marc de la col·laboració escola-empresa i a partir de les propostes que van sorgir en la sessió de treball varen recollir-se els següents acords.

1. Necessitat de mantenir l'FP a Arbúcies tant per interès del jovent com pel de la indústria comarcal.
2. Que aquesta FP tingui caràcter polivalent, no excessivament especialitzada, a causa del caràcter plural de la Indústria comarcal i les disponibilitats demogràfiques.
3. Que existeixi efectivament una col·laboració permanent entre els diferents agents socials –sindicats, administracions, ajuntaments- implicats en la relació escola-empresa.
4. L'acceptació d'un compromís per part de la indústria local perquè els alumnes puguin realitzar les pràctiques preceptives.
5. El reconeixement per part dels empresaris del Títol de Grau Mitjà i que tingui una plasmació en el moment de la contractació.
6. El compromís de les parts implicades de dur a terme les gestions oportunes per aplicar els acords i sol·licitar una entrevista amb la Consellera d'Ensenyament, Honorable Sra. Carme-Laura Gil per fer-li a mans els acords presos en aquesta sessió de treball.

GESTIONS

L'inici de les darreres gestions va fer-se el 20 d'abril de 1999 amb una carta del Consell Escolar de l'IES Montsoriu adreçada al Delegat Territorial a Girona Sr. Àngel Guirado. S'han succeït moltes accions: Entrevistes d'una representació de l'AMPA, de l'Ajuntament d'Arbúcies i de l'IES Montsoriu amb el Delegat Territorial, Sr. Guirado primer i Melcior Cruzate després, entrevistes amb parlamentaris dels grups polítics PSC, ERC, IC i Ciutadans pel canvi, carta al Director general de centres, carta a la Consellera d'Ensenyament, Carme Laura Gil amb el suport del President de l'Associació d'empresaris Metal·lúrgics de la Selva, Sr. Martí Ribera, acords dels plens municipals d'Arbúcies i Riells-Viabrea sempre per demanar la revisió el Mapa escolar i de trobar una solució que garanteixi la continuïtat de la Formació professional a Arbúcies.

Cultura, cultures i edu

*Un pont de mar blava per sentir-nos frec a frec,
un pont que agermani pells i vides diferents,
diferents (Lluís Llach)*

La vinguda de nous habitants procedents d'altres països i d'altres cultures fa que hi hagi persones i entitats que facin de pont. Les escoles són institucions que ja estan donant resposta a aquesta situació a través del treball diari però també en moments més intensos com quan s'organitzen setmanes interculturals o fires multiculturals.

SANT JORDI, FESTA MULTICULTURAL

El dia 28 d'abril l'IES Montsoriu va celebrar la festa de Sant Jordi sota el lema MULTICULTURAL 2000, ANY INTERNACIONAL DE LA CULTURA DE LA PAU.

Els actes van iniciar-se a la Llar de Jubilats amb una representació de l'obra de teatre "La comèdia de l'olla" a càrrec d'alumnes de 1r d'ESO, organitzada pel Departament de Català. Simultàniament en el mateix centre es desenvolupaven els tallers d'una fira multicultural organitzada per alumnes i professors a proposta del Grup de Solidaritat de l'Institut, amb la

col·laboració dels alumnes de tercer d'ESO, amb les següents activitats i tallers:

- Taller de **henna** (tatuatges no permanents), habitual a la zona del Magrib, Sàhara, Àfrica subsahariana i fins i tot de l'Índia.
- **Cerimònia del te** a l'estil sahrauí (s'havia previst fer-la en una *haima* -tenda- muntada al pati, però la pluja no ho va fer possible), on membres de la Comissió oferien els tres tes: amargant com la vida, dolç com l'amor i suau com la mort.
- Taller de **tortitas nicas** amb farina de moresc, a càrrec d'alumnes de
- SOARPAL que oferien tastar el menjar de la dieta habitual del poble nicaragüenc..
- Taller de pentinats **senegambians**, a càrrec de dones africanes residents a la Vila.
- Tallers d'escriptura de noms amb lletres **hindús i caràcters àrabs**, a càrrec de dones hindús residents a la Vila i alumnes magribins del centre, respectivament.
- Taller **joc de awelé** (awalé o wari), joc d'origen africà basat en una metàfora agrícola de sembra i recol·lecció de llavors.
- Taller d'Internet: adhesió al **Manifest 2000 per la**

pau promogut des del Fòrum de les cultures 2004 a través de l'adreça www.manifest2000.barcelona2004.org

- Projeccions de vídeos i diapositives del Sàhara de la secció arbucienca de l'ACAPS (Associació Catalana d'Ajut al Poble Sahrauí).
- Taller: **El Partenó de la pau**, cedit pel CeDRe (Centre de recursos per la solidaritat de la Coordinadora d'ONG de les comarques gironines).

Durant la segona part del matí es realitzà un concert a càrrec dels alumnes del centre. Cal destacar les interpretacions de les

"La comèdia de l'olla", per un grup d'alumnes de primer d'ESO.

Foto: Guzman

Tallers de la fira multicultural.

Foto R. Vila

edició

obres: *Cànon de la pau* i de la sardana *Sota l'arbre de la plaça* (Cant a la Vila d'Arbúcies) fetes pel grup instrumental d'alumnes d'ESO i Batxillerat dirigit per la professora de música. En un intermedi es va fer lliurament dels premis Sant Jordi que convoquen els departaments de Llengües i el de Visual i Plàstica de l'IES en les modalitats: poesia, prosa i fotografia. Simultàniament, al Poliesportiu, hi havia activitats esportives amb partits de handbol i futbol sala organitzades del departament d'Educació Física.

Aprofitant l'avinentsa, també es va iniciar l'exposició del *Sàhara: Museu del Poble Sahrauí*, cedida per l'ACAPS local. La valoració de la jornada per part del Coordinador d'activitats, responsable del funcionament global de la festa, va ser molt positiva malgrat que el temps no va acompanyar. Cal destacar la participació en l'organització d'un significatiu nombre d'alumnes i professors i el desenvolupament actiu i tranquil que va predominar durant tota l'estona.

JORDI PUJADAS
IES Montsoriu

El grup instrumental interpretant una peça del concert.

Foto: Garriga.

Jugadors de handbol, esportistes per la pau.

Foto: Guzman Sebastià

Parada d'elaboració de tortitas.

Foto: M. Bonfill

SETMANA DE LA INTERCULTURALITAT

Del 15 al 29 de maig del 2000, en el CEIP Dr. Carulla hem celebrat la *Setmana de la interculturalitat*. Durant el present curs escolar, el nostre centre ha matriculat un total de 18 alumnes procedents de l'estranger, de països com l'Argentina, el Perú, el Marroc, l'Índia i Kosovo. Tots s'han anat incorporant als diferents nivells i han hagut d'adaptar-se a la nostra realitat escolar i social. Aquest fet que ens enriqueix a tots plegats i omple de contingut la diversitat de l'escola pública i plural, ens ha impulsat a buscar tota mena de recursos dins i fora de l'escola, els quals ens han permès oferir unes actuacions compensatòries i de suport pedagògic a aquests alumnes. Davant la constatació d'aquesta nova realitat —que d'altra banda cada vegada serà menys nova— i també degut a què el centre escolaritza un important col·lectiu d'alumnes senegambians que, si bé la majoria d'ells ha nascut ja al nostre poble, viuen i es mouen en un entorn familiar i cultural propi diferent del nostre, l'escola ha programat la setmana de la interculturalitat, emmarcada dins les campanyes de solidaritat que el centre organitza regularment.

Durant tota la setmana el centre ha comptat amb l'exposició "*Deute extern, deute etern*", cedida per la Coordinadora d'ONG de les Comarques gironines que es va muntar a la biblioteca de l'escola juntament amb una altra amb tota mena d'objectes i materials aportats pels alumnes dels països esmentats abans. Va ser una setmana intensa i molt completa, amb involucració plena de tots els cicles. Cada cicle va ser encarregat d'organitzar les activitats dedicades a un país durant un dia. Val a dir que tots els cicles van comptar, en major o menor grau, amb la col·laboració dels pares o familiars d'alumnes de col·lectius immigrants que van participar en la realització de les activitats. Activitats de la Setmana de la interculturalitat El dilluns fou un dia dedicat a preparar les jornades, a informar, a posar a punt les

Parada de pastissets.

Foto M. Bonfill

exposicions, etc. El dimarts va ser el dia dedicat al col·lectiu de l'Índia i va anar a càrrec del Parvulari. Destinades a tots els alumnes de l'escola, es van fer demostracions de com fer turbants, mostra de vestits, menjada de *xapatis*, grafies hindús i escriptura de noms. També es va passar un vídeo d'un casament. Vam comptar amb la col·laboració de mares hindús.

El dimecres el vam dedicar al col·lectiu llatinoamericà, a càrrec del Cicle Superior. Per a Parvulari i Cicle inicial es va fer una explicada de contes d'origen llatinoamericà i dibuixos. Per al Cicle mitjà, una explicada de llegendes, dibuixos i reproducció d'un vídeo sobre doma de cavalls. El Cicle superior va treballar mapes sobre països d'origen dels alumnes i un vídeo. A la tarda i destinat a tots els cicles, degustació de *tortitas* i altres menjars de diferents països (Perú, Argentina i República Dominicana), tallers de *maraques* i xapes i balls amb música llatinoamericana (salsa i merengue) acabant amb una demostració del Tango feta per algunes alumnes de sisè. Amb la col·laboració de mares i familiars d'alumnes argentins.

El dijous el vam dedicar al col·lectiu marroquí i la preparació va anar a càrrec del Cicle mitjà. Es va muntar una *haima* (tenda)

al pati. Tots els cursos van passar-hi, i a dins se'ls va explicar i representar un conte popular magribí. Es va fer un taller de pintar-se les mans amb *henna* per a tots els alumnes que ho van voler, una visita a una exposició específica sobre el poble marroquí. Van col·laborar-hi els alumnes marroquins del cicle mitjà i superior i un parell de noies grans que ens van ajudar en els tallers de *henna*.

El divendres va ser el dia dedicat al col·lectiu senegambianès i va anar a càrrec del Cicle inicial. Es varen fer treballs amb fitxes fotocopiades per fer descoberta del Senegal i Gàmbia, demostracions de confecció de trenes a càrrec de dones senegambianes i una mostra de vestits de la zona. Tots els cicles van passar per un taller on s'explicaven contes africans, per sessions de balls i de jocs africans al pati.

Tant alumnes com mestres, i també pares en general, valorem molt positivament aquesta setmana dedicada a la interculturalitat. D'una banda ens ha omplert a tots plegats d'una feina suplementària però ens ha portat la satisfacció d'haver fet un esforç per entendre i comprendre millor la diversitat intercultural i el reconeixement mutu i recíproc.

MARTÍ ROBERT
Director CEIP Dr. Carulla

VIURE LA MÚSICA A L'ESCOLA

Donat que no hi ha una oferta de concerts adequada per als més menuts, vam pensar que seria bo portar la música a l'escola i vam incorporar una nova activitat al nostre parvulari.

Vam començar el març del 99, quan els nens i nenes van poder escoltar, tocar i descobrir el VIOLÍ amb l'Anna Colomer i alguns dels seus alumnes: l'Ona, la Laia i en David.

En aquest 2000, hem tingut l'oportunitat de conèixer el ressonant so del VIOLONCEL amb la Dolors Vidal i en Bernat.

L'Edmon Ribatallada ens ha presentat el FLABIOL i l'hem bufat. Hem sabut que aquest té un amic inseparable, el TAMBORÍ.

Totes les estones musicals han estat molt agradables i els nens han gaudit i han pogut tenir molt a prop uns instruments que habitualment no estan al seu abast.

PARVULISTES DEL CEIP DR. CARULLA

Concert de violoncel al CEIP Dr Carulla.

TROBADA D'ANTICS ALUMNES

Als inicis de la primavera un grup d'exalumnes de l'antic C.L.A. (Col·legi lliure adoptat, actual IES Montsoriu), es van reunir en un dinar de retrobament amb Elena Manzanares que havia estat professora d'aquest centre. L'ambient va ser molt cordial i ja es va parlar de fer una altra trobada amb més professors i més alumnes.

Foto: Arxiu M.Plana

ELS VALORS QUE ENS RECORDA EL SUD

El passat 5 d'abril va fer-se una xerrada als locals de la rectoria amb el títol: **Els valors que ens recorda el Sud** a càrrec de Pedro de Assís Ribeiro de Oliveira, sociòleg brasiler i coordinador del Centre d'estudis i recerques de religió contemporània de la Universitat Catòlica de Brasília, persona implicada en política i amb formació d'economia. La xerrada era organitzada per la Parròquia d'Arbúcies i Justícia i Pau de Girona amb la Col·laboració de la Coordinadora d'ONG solidàries de les Comarques gironines i Alt Maresme i el Consell Municipal de Solidaritat d'Arbúcies.

UNA VEU DE BRASIL ES FA SENTIR A ARBÚCIES

Era una tarda gris de principis de primavera, d'aquella grisor que s'escampa sobre el verd i que anuncia pluja, l'aigua que convenia després d'un sec hivern. Acabava de recollir en Pedro a Girona. Els boscos que vèiem travessant l'Eix agraïen la humitat de l'ambient per esdevenir un esclat natural. Ens acostàvem a Arbúcies i manteníem una conversa, interessat com estava de saber de la terra on trepitjava. Els seus ulls observadors es fixaven en tot i la seva ment treballava àgilment: en pocs dies havia conegut una Catalunya urbana, industrial i ara s'endinsava entre muntanyes cap a una zona boscosa. On era Arbúcies? Ni tan sols sortia el seu nom en els rètols de la nova carretera fins ben bé la sortida. Ell, que havia vingut del Brasil convidat per l'Associació ARAGUAIA (Amb el bisbe Casaldàliga per les causes de l'alliberament) a la seva Trobada del 2000 i que durant l'estada d'una

setmana a Catalunya tenia programades xerrades a la Universitat Autònoma de Barcelona, a Sant Adrià del Besos, a Banyoles, a la Bisbal, i entrevistes a TV3 i a la ràdio,... se sorprengué quan va assabentar-se que no el portava a una ciutat sinó a una petita vila de 5000 habitants: *Solamente? Así que no és importante por el número de habitantes sinó*

por lo que hacen sus habitantes... concludé amb una mescla de castellà amb accent brasiler. Company de Leonardo Boff i col·laborador de Pere Casaldàliga, en la visita a la plaça de la Solidaritat se sentí emocionat davant el que representava el monument i la inscripció: **La veritable solidaritat ha d'ésser per sobre de tot la**

proclamació, la reivindicació i la implimentació de la justícia. Comprovava que aquí, en una petita i pròspera localitat del Primer Món, també teníem presents unes causes compartides.

Acte a la Plaça de la Solidaritat.

Foto: AHMA

EL DEUTE EXTERN, UNA VEGADA MÉS

En la seva xerrada, Pedro de Assís Ribeiro, començà parlant del Deute extern, com a excusa per introduir algunes idees. Recordà l'origen del deute brasiler que començà amb préstecs de capitals a baix interès, fent males inversions i amb construcció d'infraestructures per afavorir l'interès de les multinacionals i industrialitzar Brasil. El seu país patí cops d'estat militar i l'encariment del preu del petroli i dels interessos fins arribar a la impossibilitat de pagar els deutes. A partir dels anys 80 tota l'economia del país està destinada al pagament dels deutes. El govern fa una renegociació allargant el termini. Sembla econòmicament favorable però amb cost polític molt seriós: obrir el mercat intern als criteris de reestructuració del FMI. El deute del govern esdevé en part intern ja

que es creen títols del tresor nacional que es posen a la venda al mercat nacional. Cada vegada hi ha més deute intern. Aquests títols els compren molts brasilers rics que havien enviat diners a l'exterior i aprofiten per retornar-los estalviant-se impostos. El deute suposa unes despeses 4 vegades les de salut, gairebé 7 vegades les d'educació. I si no es paga el deute, els creditors no compren article nacionals. L'economia de l'estat destinada a pagar deutes i com que no n'hi ha prou el deute augmenta i augmenta. Efectivament, cal un canvi polític i la condonació dels deutes, però això seria només UN PAS, únicament UN PAS. És necessari obrir

els horitzons. Per explicar-ho, va fer una analogia amb les drogues. Aquest problema no s'ha de pensar només com una qüestió mèdica. Cal pensar en el narcotràfic, en la producció, hi ha tot un sistema complex, ...no es pot pensar només com a mal a la salut.

CANVIAR EL SISTEMA FINANCER

De la mateixa manera, no s'ha de pensar solament en el deute, cal pensar en tot el sistema financer que regeix l'economia mundial, estem regits per un sistema que està fora del nostre control, no solament dels països deutors, també dels creditors. Avui un president dels EUA, Clinton, té menys poder real que el director d'una banca important que pot decidir si farà o no una

inversió de milers i milers de dòlars en tal o qual país. De fet avui hi ha un poder de decisió que escapa als estats perquè està en mans anònimes de gent que decideix on va el globus mundial. Són decisions molt importants però anònimes. No es prenen aquestes decisions en els forus oficials sinó en els de les banques. I quines són les conseqüències del domini del món per aquest sistema. Que es crea una humanitat que corre un seriós risc, el risc de la seva divisió en dues humanitats. *Fins fa 10 anys teníem la cortina de ferro que separava el bloc socialista del capitalista, ara ha caigut, ara s'aixeca la cortina d'or. Una altra molt més forta, però molt més canviable. És la cortina d'or que separa el món dels rics del món dels pobres, no Nord i Sud, ja que hi ha món dels rics ens el Sud i món dels pobres en el Nord. Però es fa una cortina que, ajudada per la tecnologia, dintre d'una generació correm el risc de divisió, .. que el ric no vegi al pobre com a semblant, que no el vegi com a ésser humà.* ¿Perquè un jove europeu amb una expectativa de vida de 120 anys, envoltat de tecnologia, accés a la comunicació, biogenètica... hauria de veure un pobre amb 40-50 anys d'esperança de vida, analfabet, com el seu semblant? Pot passar perfectament que no es reconeguin entre si com a humans. Aquí està el nostre

risc. La nostra generació encara gràcies a la nostres idees humanistes, cristianes, amb tota la nostra tradició cultural occidental, ens reconeixem com a éssers humans. Els nostres fills i nets, s'hi reconixeran? Aquest sistema financer internacional ajuda a augmentar el risc ja que augmenta la distància entre rics i pobres. ¿Quin sistema mundial hem de pensar, d'imaginar, de preparar, per a tenir una humanitat solidària? El problema del deute és un problema de la societat, tots en som d'una manera o altra víctimes... i tots en som corresponsables. El problema és un sistema mundial basat en les finances. ¿Volem ser governats per aquest sistema?

PAGAR PER VALORS SIMBOLICS

Seguint en la seva anàlisi Pedro de Assís Ribeiro, afirmà: La tecnologia ha provocat un canvi en el desenvolupament capitalista. Primer es va fer en direcció al consum massiu (Ford, volia produir cotxes barats i que moltes gent en comprés molts i així tenir molts guanys). Però els recursos naturals són escassos i el model fordista és altament consumidor de recursos

naturals, cal fer moltes mercaderies. Avui les mercaderies tenen valor no perquè incorporen treball o recursos naturals sinó perquè incorporen valors simbòlics, avui la mercaderia per excel·lència són les sabatilles esportives Nike... com a valor material de treball costa 5 dòlars però es ven a 50 o 60 dòlars perquè el que es ven no és l'objecte és el símbol, l'associació que el jove fa quan veu unes esportives Nike pensa: Jo sóc com Màgic Johnson ... El consum no és material, són els símbols que s'associen a aquests objectes... La producció de mercaderies avui és de coses cares per a poca gent, no produir molt i barat... Aleshores els pobres s'han tornat prescindibles, no són necessaris -ni com a treballadors ni com a consumidors perquè no tenen diners-. Fins fa 20 o 30 anys eren necessaris com a ma d'obra però avui les màquines poden fer-ho. Si desapareguessin de la terra 1000 o 2000 milions de sers humans més pobres, l'economia seguiria igual.

UNA SOLA HUMANITAT FENT XARXA

Després d'exposar aquesta panoràmica actual - certament pessimista- va concretar diverses idees per donar una resposta que

comporti una altra manera de fer i per això cal canvis personals i canvis en el funcionament econòmic. Va recordar que dintre de les nostres possibilitats hem de pensar globalment i hem d'actuar localment (pensament GLOBAL que va dir Boff en la seva visita a Arbúcies fa 3 anys). Hem de defugir pensar que està fora del nostre abast fer-hi alguna cosa. No hem d'anar sols, sinó que hem d'actuar fent xarxa. Pedro Ribeiro va demostrar un gran convenciment que aquest sistema econòmic té un final i que les xarxes que es van creant de persones i les ONG són l'alternativa. El Sud ens recorda que els valors no estan en el consumisme sinó en les persones. Finalitzà amb el concepte que es resumeix dient: *L'esperança està en el valor de la solidaritat i en veure'ns com una sola humanitat.*

La intenció de presentar-vos una síntesi d'aquest acte és difondre una visió acreditada provinent dels països del Sud. Moltes són les xerrades d'aquest nivell que des de fa anys es van fent a Arbúcies que, amb el temps, esdevé un petit campus d'una Universitat popular que hem de saber aprofitar. Hem de fer créixer la xarxa. Hem de ser més els que hem d'apropar-nos més a les causes de les injustícies per poder donar-hi una resposta i incidir - encara que sigui en una ínfima part- en els canvis que, necessàriament, han d'esdevenir.

JORDI PUJADAS

Un altre cop l'aigua

La comarca de la Selva reconeguda com la “comarca de l'aigua” sembla que comença a tenir algun problema per mantenir el seu sobrenom, com a mínim al poble d'Arbúcies. I és que qui no s'ha exclamat en anar a beure en una font i trobar-la seca. A tall d'exemple només cal citar les del poble mateix: la de la Plaça o la de la Placeta Sant Jaume... , i marxant del centre la del Sot del Palau, la de la Corbadora que raja un filet o la de la Font del Poll, la del Crous, la del Congost...

Més preocupant que això és que moltes cases del poble i masies s'han quedat sense aigua. S'han assecat pous i mines. La solució pels del poble és connectar-se al sistema general, però als de pagès no els ha quedat més remei que enfondir.

Buscant les causes d'aquest eixut sembla que s'hauria de parlar de diferents factors: Per una banda una sequera important. Hem passat un hivern molt sec i abans que arribessin les primeres pluges de primavera, els

arbres patien el que es diu “estrés hídric” la manca de pluja i la calor feia perdre la fulla. Del dia 1 de gener de 1999 al març del 2000, arribada de noves pluges, a Joanet s'han recollit només al voltant de 450 litres per m².

També s'ha de comptar que les obres carreteres o edificis poden desviar o fer perdre una veta d'aigua. És el cas, per exemple, de l'Eix Transversal que ha deixat algunes masies de Joanet sense aigua i s'ha hagut de buscar en d'altres punts. De

rigorosa actualitat és el problema que s'està patint en algunes parts del poble del Sorral, Camprodon i Germana Assumpta que s'han quedat sense aigua de pou a causa de l'edificació d'un nou bloc amb aparcaments en aquest últim carrer.

Afegit a aquests problemes hi trobem com a tema més important els usos de l'aigua. Per poder-ne parlar amb una mica de recolzament en dades s'ha resseguit l'“Estudi Preliminar per a la

planificació hidrològica de la capçalera de la riera d'Arbúcies”, encarregat per la Diputació de Barcelona, la de Girona i l'Ajuntament. Les dades tot i que antigues, del febrer de 91, van ajudar a fer una previsió a mig termini entre cinc i deu anys, per tant l'actualitat. La despesa més important al 1990 es trobava en l'agricultura i és que en un poble avesat a l'abundància de l'aigua es continua regant a manta. Els que tenen l'hort o cultius al costat de la riera poden continuar amb aquesta pràctica que segons els experts que han fet aquest estudi diuen que és bo per que hi hagi humitat a la llera i també per garantir un mínim d'aigua circulant sobretot a l'estiu, l'estació seca. Però el que fora bo és utilitzar al mínim l'aigua de dins el subsòl, de pous i mines. Al menys optimitzar-ne l'ús amb sistemes de reg controlat.

Si continuem fixant-nos en les dades observem que a mig termini s'havia previst un consum igual en l'agricultura, força més

Font a la carretera de Mollfollada.

Foto: J. Camps

REGIDORS DEL PAÏSOS CATALANS CREEN UN FÒRUM DE CULTURA I MEDI AMBIENT

El dia 6 de maig uns 600 regidors dels municipis del País Valencià, les Illes, Catalunya, Perpinyà, la Franja de Ponent, Andorra i l'Alguer es van trobar a València per crear el primer fòrum en defensa de la cultura i del medi ambient dels Països Catalans. En representació del poble d'Arbúcies, van assistir-hi, l'alcalde Jaume Soler i l'Enric Roca, regidor de medi ambient i joventut.

L'objectiu d'aquesta assemblea de municipis és retrobar-se amb els vincles històrics, socials, culturals, lingüístics i fins i tot econòmics, que existeixen entre els pobles dels Països Catalans tot superant les limitacions injustificades que imposa el marc democràtic establert.

Especialment, s'han escollit tres espais bàsics de progrés per on començar aquesta col·laboració: els intercanvis culturals, el de les mesures mediambientals i el de les polítiques comunica-

tives. Aquests són elements bàsics d'identitat d'un poble, castigats sobretot per una globalització que s'esdevé imparabile.

Pel que fa al medi ambient el manifest acorda:

- Avançar en una cultura ambiental compartida amb capacitat de construcció d'un paisatge humanitzat i sostenible.
- Impulsar polítiques basades en les agendes 21 i coordinar esforços contra les agressions mediambientals que pateixen els nostres territoris.
- Coordinar polítiques que efecten directament al territori.
- Fomentar la col·laboració entre les federacions i associacions de municipis dels nostres respectius territoris.

Es té previst properament constituir assemblees específiques sobre cadascun dels àmbits de treball establerts.

ECOBREUS:

- S'han trobat truites mortes a l'alçada del Pont Vermell de la Riera d'Arbúcies. Es pensa que la seva mort pot haver estat deguda a: un abocament incontrolat o bé a la baixada del nivell de les aigües. El fet està encara en procés d'investigació.
- Aquests dies s'estan obrint els carrers per canalitzar dues noves xarxes d'aigües blanques -bàsicament aigües de pluja- aquestes són a la zona del Castell i de l'hospital. També s'arranjaran les antigues del Pont Vermell i de la placeta de Can Reus. Aquestes xarxes ha de permetre abocar aigües netes directament a la riera i així preservar la saturació de la depuradora en períodes de pluja.
- Entre el 3 i el 7 de juliol es va celebrar la primera setmana Catalana d'educació ambiental. Per més informació truqueu al 93 488 29 79 o bé connecteu-vos a: www.garrotxa/fes/scea/scea.asp.
- El passat 5 de juny Catalunya també s va celebrar el dia mundial del medi ambient. El Conseller Felip Puig va lliurar els premis de Medi Ambient de l'any 2000.

important en el consum humà i totalment disparat en el cas de les embotelladores.

I és que aquest estudi va ser una eina clau per prendre la decisió per part de l'Ajuntament de no acceptar més plantes embotelladores en el nostre municipi. Per això busquen altres zones fora del terme municipal d'Arbúcies.

La conclusió és una simple regla: plou igual o menys que abans però el consum és més elevat perquè som més habitants i hi ha més indústria.

El resultat d'aquesta operació per força és negativa.

És clar que el sistema hídric de la nostra conca entre les aigües superficials i les subterrànies està interrelacionat i que la

manca d'aigua a llarg termini no es pot solucionar només perforant. Per garantir que aquest bé arribi a tothom ara i en el futur crec que cal una bona planificació hidrològica: actualitzar estudis que mostrin els usos

actuals i futurs, no oblidar l'estalvi, i perquè no festejar els dies d'abundància de pluges que al cap i a la fi són els dies que aporten un bé que es reparteix entre tots.

BEGO URQUIZA I AULET

VEGEU:

	Embotelladores	Agricultura	Consum humà
1.990 (m3)	392000*	438600	223000
Previsió a mig termini	744700	438600	397000

* Tenint en compte que un 50% de les aigües de Fontdor i Viladrau provenen de fora de la conca de la Riera d'Arbúcies.

Els recursos que avui en dia es destinen a l'esplai i l'oci dels joves és immensament superior a anys anteriors. Els joves estudiants saturats per l'activitat del curs que han acabat pensen a l'estiu amb aquelles opcions, prop o lluny de casa, que poden satisfer les inquietuds no completades al llarg del curs acadèmic. Els viatges, l'esport i la festa són les activitats principals que es trien i que donen gruix a l'anomenat turisme jove. Les vacances també poden ser l'excusa per entrar al món de les noves tecnologies i la comunicació.

SI NO ES PREVEU AVIAT, POTS FER TARD

Durant els mesos d'abril, maig i juny apareixen nombrosíssimes propostes de vacances per a joves. Les estades lingüístiques, aventures a la natura, acampades musicals, rutes guiades, inter rails, camps de treball, estades de circ, teatre o música, casals d'estiu, colònies, esports ... Organitzades per entitats privades o públiques, grups associatius, empreses de lleure, grups d'esplai, l'Ajuntament, la Diputació o la Generalitat. Hi ha uns períodes per inscriure's, unes condicions mínimes, uns preus i segurament també algunes ajudes. Per grups o individualment, de

7 a 15 anys, de 16 a 20 anys o fins a 30. De juliol, d'agost o de setembre. Amb objectius educatius, divulgatius, d'esplai, de fer nous amics, de viure noves sensacions, compartir...

En aquest espectre tan divers d'opcions és difícil que no en trobis cap que t'agradi o s'ajusti al que tu vols. A mesura que les entitats organitzadores han anat assolint experiència han millorat molt perquè s'han fixat grups, continguts, monitors, garanties, recursos... És a dir, s'ha consolidat una manera de fer que ja funciona.

Doncs, davant aquesta munió de propostes, encara hi ha pocs participants i molta gent que no sap com ocupar les vacances.

PER QUÈ NO APROFITAR L'ESTIU PER APRENDRE?

Has estudiat un idioma durant tot el curs però ets capaç de parlar-lo? El que et cal és fer alguna trobada d'idiomes, en el país on es parla l'anglès, el francès, l'alemany o l'italià. Hi ha moltes opcions per allotjar-se amb famílies, residències, apartaments o a casa d'un professor, a Irlanda, Gran Bretanya, França, Suïssa, Alemanya o Itàlia. O, perquè no, sense anar tan lluny, viure en un alberg de Catalunya, on puguis parlar, des de l'hora de llevar-se fins a l'hora d'anar a dormir, amb turistes o amb altres joves que volen reforçar la llengua. Diàriament fas classes orientades a viure situacions de la vida quotidiana on la pràctica és contínua a partir d'activitats educatives, lúdiques i de lleure.

Consulta-ho:

<http://www.gencat.es/catalunyajove> ,

<http://www.bcn.es/ciaj> ,

<http://www.diba.es> ,

<http://www.digi.es>

També tens l'oportunitat de combinar l'esbarjo amb alguna consola de videojoc i els darrers *pokémon* amb aprendre els primers programes d'informàtica o iniciar-se a navegar pel món d'internet (els xats, les *news*, els arxius MP3, els correus electrònics, els portals o les pàgines web són paraules que ja són populars, et

ST ESTIU?

sonen?). Hi ha cursos que t'obriran alguna porta però, sinó, segur que algun amic en sap més que tu i t'ensenyarà alguna cosa.

L'estiu també pot ser bon moment per començar amb aquell instrument musical, dansa, ball o joc tradicional o popular, que es voldria conèixer. Hi ha moltes ocasions en festes majors o estades a l'escola catalana de la festa (Festcat). L'art també és una activitat atractiva per l'estiu: hi ha tallers iniciadors per pintura, dibuix, manipulació d'objectes... que es fan jugant, mirant, veient, analitzant sentint, tocant, imaginant, muntant, desmuntant, inventant objectes i espais, per exemple, al castell de Montesquiu (Osona). Consulta-ho: <http://cultura.gencat.es>.

Si ets universitari, potser aquell curs d'estiu que organitza la Universitat Catalana de Prada de Conflent és una proposta massa agosarada per aquest any (tot i que segur que alguna ajuda pots aconseguir per anar-hi, igual que a Palma, Maó, Concentaina, Morella, Amposta o Benicàssim) però sinó algun dels que s'organitzen a Girona, Sant Feliu de Guíxols, Vic. Consulta-ho: <http://www.vives.org>.

ACTIVITATS ESPORTIVES D'AVENTURA I FESTIVES

Piragüisme (caiac o canoa de mar), descens d'un tram de riu, curses d'orientació, cicloorientació, raid d'esports d'aventura, hidrospeed, esquí nàutic, escalada, espeologia, ràpel, tirolina, tresc, bivac, cavalls, barrancs, pont de mico... són moltes les opcions que, amb l'ajut d'un monitor, poden

descobrir-se en moltes de les activitats que s'organitzen a la platja o a la muntanya. Sinó, sempre pots gaudir de la piscina, el bàsquet, el futbol, la bicicleta de muntanya o el tennis taula. <http://www.peretarres.org>.

Descobrir Catalunya des de l'aire (amb globus o ala delta) no és imprescindible. Tens l'opció de descobrir llocs insòlits del nostre país amb excursions on combinis el turisme en càmping o alberg amb llargues caminades o amb bicicleta per muntanyes, rius i valls que segueixen espais naturals increïbles (les aigües termals de Jafre, els dòlmens de l'Albera, les llegendes del Cadí-Moixeró, Sant Llorenç del Munt...) o monuments poc coneguts pels joves (l'Horta de Sant Joan, Sant Pere de Rodes, ...). <http://www.parcscatalunya.net>.

Hi ha però moltíssima activitat festiva a l'estiu. Festivals musicals per als joves (com l'acampada d'Arbúcies) però també les festes majors d'arreu amb les orquestres, escumades, remullades, propostes teatrals i artístiques més diverses.

No en tens prou? Segur que l'oferta és excessiva, el que falta és que t'hi

engresquis, tot i que la llista segur que la pots fer molt més llarga. Aquestes activitats no solen ser gratuïtes però si les planifiques una mica, estalviant alguns diners o fent alguna feina durant uns dies ho podràs aconseguir. El que si et garanteixen és adquirir coneixements i passar-s'ho bé, aprendre a conviure amb altres persones i conèixer indrets d'altres comarques de Catalunya.

TOMÀS MORÉ

EL TURISME A ARBÚCIES

(DELS ORÍGENS ALS ANYS 50)

En aquest dossier es fa un breu repàs d'una part de la història del turisme a la nostra Vila, incidint en els diferents elements que conflueixen en el seu origen i com evoluciona fins arribar als anys 50, veritable època daurada del turisme arbucienc. Aquest dossier es complementa amb una visió de l'actualitat del sector amb entrevistes a professionals de la nostra Vila.

Per trobar els orígens del turisme a Arbúcies, d'una forma semblant a la que actualment coneixem, cal remuntar-nos al darrer terç del segle XIX, moment en el qual eclosionen un seguit de factors, que s'han anat desenvolupant al llarg de la segona meitat del segle XIX. Dintre d'aquests cal destacar la millora de les comunicacions, i la transformació dels costums d'una part de la societat barcelonina, de la qual no parlarem en aquest article, però que comportaran unes noves formes d'oci. Al mateix temps, Arbúcies iniciarà un procés d'adaptació als conceptes i paràmetres urbanístics,

socials i culturals que imposen els nous temps, i començarà a desenvolupar les primeres infraestructures destinades a l'acolliment dels estiuejants.

LA MILLORA DE LES COMUNICACIONS

Per entendre el fenomen del turisme a Arbúcies, i per descomptat al Montseny, cal esmentar com un element primordial la millora de les comunicacions amb Barcelona.

La via de comunicació tradicional, i més important, era el camí ral de Barcelona a França, l'antiga "Via Augusta" dels romans i que passava molt a prop d'Hostalric seguint un traçat semblant als dels grans eixos viaris actuals. Aquest camí tradicional, documentat ja des d'època ibèrica, serà al llarg de més de 2000 anys la gran via de relació –de llarg recorregut– per la gent d'aquestes comarques.

El gran canvi en les comunicacions es produirà amb la construcció del ferrocarril entre Barcelona i Girona. Aquesta nova infraestructura, veritable eix vertebrador del país, es desenvoluparà entre els anys 1854 i 1862. L'any 1854 s'inaugurà la línia entre Barcelona i Granollers, i els treballs per fer-la arribar a Girona s'iniciaren l'any 1857. L'any 1860 la línia ja arribava a Hostalric. Finalment la inauguració del tram fins a Girona tindrà lloc a principis de l'any 1862.

Observant les dates no és gratuït el fet de l'estreta relació entre el ferrocarril i la construcció de la nova carretera de Sant Celoni a

Arbúcies i Arbúcies Hostalric (1862).

A partir d'aquest moment i com molt bé descriu Andreu Bover a *"Arbúcies estudi del medi i formes de vida 1743-1940"* es produirà un conjunt importantíssim de canvis. En certa manera la modernitat ha arribat a Arbúcies, i amb ella uns nous conceptes i valors socials, culturals i de lleure, exemplificats en el cas del carrer Camprodon.

LES PRIMERES GUIES EXCURSIONISTES

A la primera guia excursionista editada en el nostre país l'any 1879 *"Excursió a la montanya de Montseny per un propietari de la Vila de Breda"* obra d'Artur Osona, Arbúcies ja hi apareix citada "Sens dubtar-ne la vila d'Arbucias es de las mes agradables de Catalunya, a més de que és moltíssim còmoda; te una bona fonda y la separan del ferro-carril de Fransa 3 horas y mitja de una magnífica carretera que

Estació de Breda.

Foto: AHMA

segueix per lo vall...". Del mateix autor, l'any 1893, la "Guia itineraria de las montañas de la Regió de Montseny ab todas sas derivacions, incluso las Guillerias" podem llegir sobre Arbúcies i fent referència en aquest cas a l'apartat de serveis "Bona fonda, la d'en Francisco Ferrer. Hostal, Can Xombo. -Matxos: 7 pessetes per dia. -Guías: En Gatet, que es lo mellor; en Bruguera y en Bayó." En la reedició-actualització de la guia de l'any 1899, "Guía itineraria de la Regió del Montseny y Guillerias" i en el mateix apartat de serveis trobem com s'hi afegeixen nous hostals "Bona Fonda, la de la viuda Ferrer ó de Can Torras.- Hostals: Can Xombo, Can Borni y Can Llens" (el preu del lloguer de matxos és el mateix -sembla que la inflació no afectava tant com ara- i els considerats millors guies, eren els mateixos.

Una menció especial, tot i no ser una guia pròpiament dita, és l'obra del prestigiós escriptor i polític Víctor Balaguer "Al pie de la encina" escrita l'any 1893, en una de les seves estades a Can Blanc i amb una part important de l'obra dedicada a Arbúcies,

Arbúcies esdevé per tant un punt d'itinerari important pels excursionistes que puguen al Montseny, cosa que indubtablement contribuirà al desenvolupament de les primeres infraestructures turístiques a la nostra vila.

LA RENOVACIÓ URBANÍSTICA DEL MUNICIPI

Els canvis principals en les formes de vida tradicional, i que també afectaran la concepció urbanística d'Arbúcies, s'exemplifiquen en el cas de la Carretera.

El carrer Camprodon, i com molt bé recull Andreu Bover, constitueix el paradigma de la penetració dels nous valors culturals: higiene, progrés i civilització, que la colònia estiuenca reclama. Escenifica al mateix temps un nou espai de modernitat i civilització, és l'espai que apareix a les postals. És amb ulls actuals el que cal vendre per seduir els possibles visitants.

LES PRIMERES INFRAESTRUCTURES DE LLEURE I OCI

A més dels serveis d'hostatgeria que Artur Osona esmenta a les seves guies cal sumar-hi un conjunt de locals que progressivament i al llarg de la segona meitat del segle XIX tindran una importància creixent en el desenvolupament de les noves formes d'oci. Aquests nous locals seran els cafès.

Els cafès neixen amb un important transfons classista a redós de les

oligarquies locals i coexistiran amb les antigues tavernes, lloc de trobada de la classe treballadora. Amb el temps aquesta situació canviarà i d'una manera progressiva, els cafès seran també ocupats per treballadors, sobretot, com bé explica Andreu Bover, procedents de ca l'Ayats. El primer d'aquests locals en aparèixer en la documentació municipal és el cafè de "Cal Xic" al Sorral l'any 1857 i el segon apareix un any després davant per davant de l'anterior en el mateix carrer. Però seguint el tarannà general del desenvolupament urbà de la vila, i amb el pes específic que guanya la Carretera, l'any 1887 els dos únics cafès de la vila s'ubiquen al carrer Camprodon i l'any 1895 ja n'hi ha quatre.

Cal esmentar també l'aparició, dintre de la primera dècada del segle

El carrer Camprodon.

XX, d'una nova forma de lleure –el cinema-. La primera data que recullen Daniel Martí i Jordina Medalla en el seu llibre sobre el cinema a Arbúcies correspon a l'any 1908 al Centre Catòlic. Progressivament s'hi aniran afegint sales ubicades als cafès i fondes existents: Can Torres, Cal Xic, Casino, Can Reus, arribant a coexistir 5 sales a mitjans dels anys 20.

L'ATRACCIÓ DE L'ENTORN NATURAL

Un repàs a les notes aportades per viatgers, així com els itineraris marcats per les guies, ens il·lustren els elements que més valoraven els visitants de les darreries del segle passat i primeres dècades d'aquest segle.

“La carretera és excelente, el aire puro, se reciben de primera mano los efluvios oxigenados que se desprenden de los vecinos montes, y deleitan los paisajes que al paso se divisan. Arbucias es una deliciosa villa llena de encantos durante el verano, y parece que no desprovista totalmente de ellos en invierno” “...fecunda de rios y de arroyos (...) estas agua fugitivas del Montseny constituyen la riqueza de Arbucias (...) exuberante en vegetación, cercada de frondosos bosques i umbrosas alamedas (...) tiene Arbúcies todo el carácter y color de una villa genuinamente catalana, pero parece estar situada en un valle suízo.” Aquesta descripció extreta de l'obra de Víctor Balaguer exemplifica a la perfecció què era el que els estiuejants valoraven del nostre poble i són una constant en les descripcions de la major part de les guies editades sobre el Montseny.

Arbúcies era considerada un bon lloc de repòs i una magnífica base per portar a terme excursions cap als cims del Montseny, la Vall de Santa Fe i Sant Marçal i cap al castell de Montsoriu. Llocs que indefectiblement trobem citats en totes les publicacions.

Existents per tant les bases pel desenvolupament del turisme, Arbúcies es convertirà en un punt de destí d'estiueig de la burgesia barcelonina, ja sigui utilitzant els serveis de les fondes, ja bé a través de les colònies d'estiuejants com les del Parc Badés, que atreuran l'atenció d'importants artistes com és el cas de Santiago Rusiñol.

ELS ANYS 20 I COMENCAMENTS DELS 30'

Ultra aquesta imatge de vila turística, i els afalagaments d'alguns dels nostres més il·lustres visitants, que han servit per desenvolupar una imatge de vila turística a les darreries de la segona dècada del segle XX, és interessant reproduir una reflexió apareguda a *EL BAIX MONTSENY*, el mes de juny de l'any 1929, amb el títol de *Per què no venen més estiuejants?* i signat amb el pseudònim de Marian *“Arbúcies és un lloc ideal per a estiuar-hi. Situada en mig d'un parc meravellós (...)*

Malgrat això, Arbúcies no és una colònia d'estiueig. El nombre de forasters que hi sojornen la temporada d'estiu, sol ésser ben migrat. Quina és la causa d'això? . Alguns ho atribueixen a la falta d'esbarjo (...) jo crec que el principal causant de la nostra migrada colònia d'estiu n'és la mateixa riquesa de la nostra comarca. Hi ha pobles que viuen del foraster i un minvament en el nombre d'estiuejants té caire de crisi per a els mateixos. Per això no tenen altra preocupació que atendre'ls i complaure'ls. Arbúcies és una població que no hi comte amb l'industria del foraster; creu tenir vida pròpia (...)”

En el número de juliol de la mateixa publicació i contradient en certa manera l'article anterior, en l'apartat d'hostes il·lustres esmenta la presència de destacats estiuejants: El Vicepresident del Consell de Ministres i Ministre de Governació Sr. Martínez Anido, a Can Quadres, el diputat anglès Philip Richardson, a Can Blanc, i Santiago Rusiñol, a més d'una seixantena de famílies d'estiuejants. Són freqüents també durant aquests anys les mencions a les estades de colònies infantils de l'Ajuntament de Barcelona.

La conclusió d'aquest fet suggereix una problemàtica, o millor dit una realitat, que no és aliena al que en certa manera observem als

Foto: AHMA

nostres dies. I aquesta no és altre que el gran potencial turístic d'un entorn privilegiat davant una població amb recursos diversificats, per la qual el turisme és un més d'aquests recursos.

Un repàs als padrons de contribucions industrials d'aquests anys, serveix per demostrar-nos que al llarg de més de 30 anys (1900-1934) els avenços en infraestructures turístiques van ser poc importants. L'any 1901 hi havia declarades a Arbúcies dues fondes al carrer Camprodon: Josep Reus i Francisco Vilà, i 2 cafès també al carrer Camprodon: Josep Torres Miarons i Francisco Vilà, (aquest darrer en el mateix local que la fonda), mentre que l'any 1934 hi havia tres fondes: Reus, Torres i Ayats i 5 cafès: Reus, Torres i Costa al carrer Camprodon, Joaquim Pasqual al Sorrall i Lluís Torres al carrer del Pont.

ELS ANYS DAURATS DEL TURISME

Amb el parèntesi de la guerra i la immediata postguerra. Arbúcies iniciarà els anys 50 una etapa d'important progrés pel que fa al desenvolupament turístic, amb una renovació important dels serveis i

allotjaments encapçalades per dos nous hotels com serà el cas de l'Hotel del Parque i l'Hotel Montsoliu, i l'Hostal Castell.

L'Hotel Montsoliu i l'Hotel del Parque, representen un cas paradigmàtic de nous establiments, nascuts sota una concepció moderna en paràmetres de comoditat i serveis. Són hotels amb habitacions amb bany i dutxa a les habitacions, restaurant, jardí, terrassa, pista de ball i bolera en el Montsoliu i piscina en el del Parque. Sens dubte comoditats adaptades al gust de les exigències d'un turisme de qualitat.

A mitjans anys 50 trobem perfectament desenvolupada la nova oferta turística de la vila, amb un grau de diversificació important en funció de les diferents possibilitats econòmiques dels visitants, així com, amb un conjunt de serveis complementaris com seran cafès, bars i comerços.

D'aquesta època la gent d'Arbúcies encara recorda la presència de forasters destacats: el boxejador Luís Romero, l'actual president

del COI Joan Antoni Samaranch, el futbolista László Kubala, entre d'altres.

L'any 1955, l'oferta turística registrada a la Vila està formada per un Hotel de primera categoria: Hotel Montsoliu, un hotel de segona: Hotel del Parque, tres Fondes de segona categoria: Hostal Castell, Fonda Ayats i Hostal Torres, una fonda de tercera categoria: Reus; als que caldria afegir altres tipus d'allotjaments com les residències de lloguer, que no apareixen a la documentació de contribucions industrials.

Pel que fa als serveis complementaris: quatre cafès, una xocolateria i cinc bars al nucli urbà, a més d'un ampli conjunt de comerços.

La base d'aquesta oferta, sobretot pel que fa als allotjaments, amb poques modificacions i amb unes poques incorporacions, serà la que estarà vigent durant els propers quaranta anys.

Piscina del Parque.

El turisme d'Arbúcies

El turisme i com ja s'ha vist en la breu ressenya històrica de l'article anterior, ha estat al llarg del segle XX una de les grans potencialitats econòmiques de la nostra vila. Que aquest potencial esdevingui una realitat, més enllà de la que en aquests moments tenim, depèn en bona mesura de la capacitat del propi sector turístic a través de la renovació i la constant adaptació a la demanda i de la implicació del sector públic, amb el desenvolupament d'algunes infraestructures i la protecció de l'entorn paisatgístic tant urbà com rural així com monumental.

L'ENTORN NATURAL

Sens dubte ha estat i continua essent el gran atractiu de la nostra Vila, i amb tota seguretat la major

font del potencial turístic del que disposa Arbúcies. Això queda clar també en la diagnosi de l'estat ambiental d'Arbúcies redactat per Minuartia i que PERXADA publica en aquest número.

De fet, dintre del conjunt del sector turístic, el segment més recent i que està experimentant un major desenvolupament en els darrers anys és l'anomenat turisme rural, representat en bona mesura per les residències cases de pagès, les cases de colònies i les escoles de natura. Es tracta d'un tipus de turisme sorgit i impulsat com una forma nova de dotar de recursos a la població rural, davant la davallada de les activitats tradicionals. És per tant una manera d'entendre el turisme des d'una òptica ecològica i respectuosa amb l'entorn. Tampoc és gratuït que

Arbúcies sigui en aquests moments, i pel que fa a equipaments de turisme rural, el nucli més important de la comarca de la Selva. Sembla que l'explicació a aquesta realitat es tan senzilla com entendre la feina que han portat a terme els professionals del sector, com, per descomptat, la qualitat de l'entorn. Una qualitat que, no cal oblidar-ho, s'ha mantingut en bona mesura degut a l'existència de figures de protecció com són el Parc Natural del Montseny, el PEIN i el Pla General d'Ordenació Urbana, que protegeix gairebé tot el sòl no urbanitzable del municipi. Cal recordar que les urbanitzacions existents dintre dels límits del Parc Natural, es van crear amb anterioritat als anys 1977-1978, anys en que va entrar en vigor la figura del Parc.

Indubtablement sense la figura del Parc, l'entorn que tenim en aquests moments seria com a mínim diferent. I això sense desmerèixer l'activitat d'alguns propietaris forestals que acuradament han estat capaços de mantenir d'una manera digna les seves explotacions.

LES POTENCIALITATS EN TURISME CULTURAL

Vinculat a formes tradicionalment considerades de turisme de qualitat, i que cada dia guanya adeptes, trobem el turisme cultural. Aquesta forma de turisme per si mateixa o com a complement per al turisme anomenat de masses està suposant multimilionàries inversions en recuperació del patrimoni monumental en indrets propers a la costa.

Arbúcies disposa d'una infraestructura capdavantera en temes culturals com és el Museu Etnològic del Montseny, amb 20.000 visitants l'any, i amb un atractiu d'una qualitat excepcional, com és el Castell de Montsoriu. Tant és així que en aquests moments i a través de les consultes a l'oficina de turisme, podem saber que és un dels elements més demandats pels visitants, tot i no existir, perquè el monument encara no està en condicions, una difusió programada. Les dades de visitants al recinte

monumental considerant aquest últim fet, són poc menys que espectaculars. En pocs anys, i si entre els diferents pobles de la comarca s'és capaç d'articular una bona oferta monumental conjunta (sobretot amb Hostalric i Breda), s'estarà en disposició de desenvolupar una ruta de primer ordre.

L'OFERTA TURÍSTICA D'ARBÚCIES

L'oferta turística que actualment té el municipi pel que fa a allotjaments, i segons dades del mes de març d'aquest any, és de més de 500 places: 112 places en els 5 hotels i pensions existents, 24 places en *aparthotel*, 50 places en les 5 cases de turisme rural, 312 places en cases de colònies i 31 parcel·les de càmping. En aquesta oferta registrada caldria afegir els pisos i cases de lloguer, així com tot el conjunt de serveis complementaris: comerços, restaurants (17) i bars (18). A més d'infraestructures públiques com poden ser les piscines municipals i l'oficina de turisme que l'any 1999 va atendre gairebé 1500 consultes. És important també esmentar el projecte de construcció d'una gran zona d'acampada a La Barraca d'en Torre, promoguda pel Sr. Frederic Urquiza, i que segons el projecte d'adequació podria acollir 150 punts d'acampada.

L'OPINIÓ D'EN SALVADOR SERRA,

promotor d'un nou hotel a Arbúcies

L'evidència d'una manca d'oferta hotelera adequada a la demanda actual, que és el que en possibilita la rendibilitat, i una forta dosi de romanticisme per poder recuperar el que havia estat Can Torres, és el que m'ha empès a promoure la rehabilitació del local, que en realitat suposa la seva renovació total.

L'hotel que estem construint serà de tres estrelles, tindrà 10 habitacions i oferirà els serveis propis de la categoria. El nostre client potencial és el familiar, així com el que estigui vinculat a l'activitat industrial d'Arbúcies.

L'entorn del poble, la cara nord del Montseny, és molt bonic, diria que fantàstic, i ofereix una natura esplèndida a pocs quilòmetres de l'àrea metropolitana de Barcelona: aquest és el principal recurs turístic d'Arbúcies.

Això no obstant, penso que no és suficient per potenciar de veritat el

sector. Per això mateix, Arbúcies hauria d'aportar al visitant possibilitats de lleure addicionals. Aquestes ofertes addicionals haurien de ser de tipus esportiu i cultural. Cal que la gent que ens visiti tingui una oferta més àmplia, i penso que fonamentalment és el propi sector qui ho ha de promoure.

És evident que Arbúcies és un poble eminentment industrial, i és bo que així sigui, però això no és un obstacle per al desenvolupament del sector turístic. Crec que fins i tot pot aprofitar-se com a element dinamitzador.

EL FUTUR DEL TURISME

Amb tot el potencial al que s'ha fet referència i amb l'existència d'un sector turístic de llarga tradició, Arbúcies sembla estar en una bona disposició per afrontar amb optimisme l'esdevenidor. Segons Pere Garriga Regidor de turisme de l'Ajuntament d'Arbúcies, perquè això es pugui materialitzar d'una manera definitiva "fa falta l'entesa entre el sector públic i privat, cosa que ja es dona, com ho

demostra el fet de la propera creació del Consorci Turístic. Arbúcies és actualment un municipi industrial amb grans possibilitats turístiques, cal que les persones ens adonem d'aquesta potencialitat i que aquells ciutadans que volen encaminar el seu futur cap aquesta vessant trobin la valentia necessària per fer-ho i el recolzament social i institucional que ho possibiliti. És molt important que sigui el mateix sector qui s'agrupi i creï les pautes necessàries que ho facin real. Des de l'Ajuntament s'està

treballant en projectes de gran envergadura com és el Centre BTT, la nova Oficina de Turisme, la pàgina web d'Arbúcies a Internet... I s'estan consolidant certàmens destacats com la Fira de Primavera del Montseny i la Fira de Tardor. Sense deixar de banda que es treballa amb el Consell Comarcal de la Selva i els municipis veïns en la creació d'una marca turística conjunta".

ANNA FELIPE
JORDI GOÑI
JORDI TURA

ENTREVISTA A ERNEST VILA

President de l'Associació de Turisme Rural d'Arbúcies i Secretari de l'Associació de Turisme Rural de la Selva

Ernest Vila va iniciar el negoci de turisme rural l'any 1996, sense experiència en aquest tipus de turisme, i segons reconeix, per una motivació econòmica, en tant que els negocis que havia tirat endavant vinculats amb la ramaderia, no havien donat els fruits esperats. Va començar llogant 2 habitacions i fent esmorzars i sopars, però això realment portava molta feina i aviat va començar amb l'allotjament rural independent. Va començar amb un i actualment en té dos, el que ell considera que ja és suficient.

Actualment a Arbúcies hi ha 5 Residències Casa de Pagès d'aquest tipus: Fontdellops, Camp d'en Pla, Can Nan Vilà, El Buixaus i El Molí de Ca n'Aulet, el que representa en total una seixantena de places.

El perfil dels seus usuaris és divers,

encara que el grup majoritari és el de parelles amb fills molt petits. Tot i això, afirma que ells no orienten l'oferta cap a un sector en concret, sinó que la difusió la porten a terme empreses privades especialitzades en turisme rural i organismes públics.

En referència als actius turístics d'Arbúcies, considera que el més important sens dubte és l'entorn, un entorn únic i privilegiat, estratègic també, sobretot amb l'Eix, que permet desplaçar-se fàcilment cap a molts punts.

Pel que fa a les mancances, tot i que no és ben bé el cas de l'usuari de turisme rural, que el que vol, generalment, l'espai on s'ubica ja li dona o s'ho busca, comenta que potser seria interessant disposar de rutes guiades i algun element de turisme d'aventura, de cara a un públic més

de ciutat que busca descarregar adrenalina.

Les perspectives de futur, si es fa bé i amb gust, per l'Ernest són molt bones. La demanda d'aquest tipus de turisme augmenta i pels mesos d'estiu, i molts cap de setmana, en el seu cas concret, està clarament per sobre de la oferta que pot oferir.

ENTREVISTA A JOSEP MONELL

President del Gremi de Restauradors i Hostalers d'Arbúcies (GRHA)

El turisme d'Arbúcies prové principalment de la província de Barcelona i també de la Costa Brava. Es tracta d'un turisme de qualitat però haig de dir que n'hi ha poc. L'ampliació de les places hoteleres d'Arbúcies potser faria que els visitants es quedessin a la vila més d'un dia, que és el que ara fan".

"Crec que el turisme es podria potenciar ampliant l'oferta d'activitats del poble, promocionant més la nostra vila i aprofitant encara més l'entorn perquè jo crec que aquest últim aspecte és el que atreu més visitants. En relació a això, està prevista la creació en un futur d'un Centre de BTT, que ben segur portarà molts beneficis pel sector."

"Des del GRHA també intentem portar a terme diferents activitats

per atraure els visitants. Durant l'any realitzem tres Jornades Gastronòmiques que es dediquen a diferents aliments segons la temporada en què es fan. També recolzem totes les festes que l'Ajuntament organitza a Arbúcies, per exemple participem en la Botifarrada de les Enramades o en el corre-bars de Festa Major. Però potser la peça clau per promocionar el turisme a Arbúcies serà el Consorci turístic d'Arbúcies, que es crearà d'aquí a molt poc i estarà format per l'Ajuntament, l'Associació de Turisme Rural i el GRHA".

"Actualment, crec que ens trobem en una situació en què el turisme local està estancat, però no anem en retrocés. Penso que les perspectives de futur són bones sempre que es

puguin tirar endavant totes les activitats planejades. Pel que fa al GRHA, crec que seria bo, en un futur, aconseguir més associats, per tal de tenir més pes per portar a terme les nostres iniciatives amb més efectivitat.

LA PETANCA, UN BON MOTIU PER A LA RELACIÓ

Al voltant de 300 disminuïts psíquics es van reunir a Arbúcies en el Campionat Provincial de l'ACELL

Entorn de quatre boles, més de 300 persones amb disminució psíquica varen passar una agradable jornada de convivència en el marc de les piscines municipals d'Arbúcies. No es tractava de cap celebració, ni de cap concentració reivindicativa. Simplement aquesta gent va assistir al Campionat Provincial de Petanca de l'ACELL, que enguany, a l'igual que l'any passat, va organitzar l'Associació Montseny-Guilleries proajut als deficients d'Arbúcies. En realitat, aquest tipus de campionats no responen als paràmetres de competitivitat que estem habituats a veure. Del que bàsicament es tracta és de fomentar la relació entre les persones dels diferents centres

gironins que s'ocupen d'aquest sector de persones, de vegades tan oblidades per la societat. El que menys importa són els resultats. Això no té cap transcendència. En canvi, el que més es procura és que tots els participants es diverteixin i s'oblidin almenys per un matí dels problemes, que com tothom arrossegueu en el seu equipatge.

Sobre la gespa de les piscines, un bon nombre de ratlles blanques determinaven els límits dels camps on es va desenvolupar la competició. Els 300 participants varen dividir-se en equips, procurant equiparar-los, segons el nivell de dificultats motrius, i barrejant als afiliats dels diferents centres

participants. Quan les boles metàl·liques varen començar a rodar i a apropar-se al bolig, es va poder constatar que el joc és igual per a tothom. Rítmicament les boles anaven caient, s'anaven desplaçant les unes a les altres, s'acostaven i eren separades del seu objectiu, fins que el metro decidia un guanyador.

A Arbúcies es varen reunir un total d'onze centres d'atenció als disminuïts psíquics procedents de tots els racons de la geografia gironina. Fou una de les moltes trobades esportives que l'ACELL (Federació Catalana d'Esports per a disminuïts psíquics) promou cada any.

Aquestes reunions es fan un cop al mes des d'octubre al maig de l'any següent, i en

cada una d'elles s'hi fa una competició d'un esport diferent: bàsquet, natació, petanca, atletisme, marxa. I al final, sempre tots els participants obtenen el seu guardó, que els acredita com a persones que han competit en aquests campionats provincials. Persones, com les altres, amb les dificultats suplementàries, això sí, però capaces d'entregar-se per a la consecució d'un objectiu, de sentir l'alegria d'un bon llançament de bola, o d'entristir-se en no aconseguir-ho, com es va poder comprovar als improvisats camps de petanca de les piscines arbucienques.

MANEL SERRAS

Entitats i Persones

LA BOMBETA

QUÈ ÉS?

Un dels motius d'escollir aquest nom entre altres, era que no volíem que la paraula *dona* ens presentés. Ens definim com a grup antipatriarcal, en contra del sexisme, i per tant tots i totes en som víctimes. Així doncs volem deixar la porta ben oberta, perquè homes i dones es puguin interessar pel que proposem i creiem que un nom com ara "Dones d'Arbúcies..." exclouria de participar a un sector important de població pels canvis que pretenem.

La Bombeta és un nom que té dos sentits. En primer lloc es refereix a la bombeta utilitzada pels dibuixants de còmics com a símbol d'*idea*. L'altre sentit de la paraula bombeta és una mica més revolucionari i és el diminutiu de la paraula *bomba*. Així doncs el nom de Bombeta ve de la idea que algunes situacions que es generen en les relacions ni tan sols en les qüestionem, les donem per fetes i inamovibles, i nosaltres creiem que cal interrogar-se, reflexionar, pensar sobre aquests aspectes. Per altra banda

creiem que hi ha situacions que són del tot intolerables i que cal una lluita més ferma per acabar amb elles, d'aquí el sentit de bomba!

ELS OBJECTIUS:

Lluita antipatriarcal. Lluita per una transformació més global de la societat. El feminisme és un projecte polític, compromès amb un canvi social orientat a aconseguir la igualtat humana. Les lleis són importants, però no n'hi ha prou per lluitar contra la discriminació. Cal incidir en els comportaments socials i promoure un canvi d'actituds.

Conscienciar la gent en general de com els afecta el sexisme. Conscienciar dones i homes dels límits que els marquen els seus rols, el gènere femení o masculí.

Sotmetre a crítica actituds i conductes adoptades, apreses per imitació o socialització, sense haver-les discutit anteriorment. Aconseguir un inici de canvi cap a formes noves de comportament.

COM NEIX LA INICIATIVA?

L'interès per crear un grup d'aquestes característiques neix a partir de tertúlies de bar on en diverses ocasions els temes de conversa derivaven a parlar de la situació de la dona

actualment, de les desigualtats que es donen en funció del gènere... L'interès personal i la manca que hi havia al poble d'una associació similar, ens va animar a organitzar-nos una mica més seriosament i posar en marxa La Bombeta.

PRESENTACIÓ

Vam fer coincidir la nostra presentació amb la celebració internacional del dia de la dona. Vam pensar que un bon reclam seria la projecció de la pel·lícula "Solás". Distribuir diversos programes pels carrers i locals del poble anunciant la projecció, el lloc, el dia i l'hora com a una activitat organitzada per La Bombeta van despertar la curiositat de la gent. El dia 10 de març ens vam trobar a la Gabella per presentar La Bombeta, veure la pel·lícula i fer un videofòrum sobre els temes que descrivia l'argument. El debat va ser molt ric i l'ambient que es va crear ens va animar a continuar endavant atès l'interès generat en aquella sessió. La resposta del poble va ser molt bona i l'assistència nombrosa.

ACTIVITATS FUTURES:

Tenim previst organitzar altres activitats a curt termini com ara xerrades,

En commemoració al dia internacional
de la dona treballadora:

PROJECCIÓ i VIDEOFORUM
DEL FILM :

"SOLAS"

Del director: Benito Zambrano.

Data: divendres 10 de març
Hora: a 2/4 de 10h. del vespre
Lloc: a la Gabella d'Arbúcies

Organitza:
LA BOMBETA

Entitats i Persones

exposicions, videofòrums... Actualment estem treballant per aconseguir la visita d'una escriptora molt sensible a qüestions de desigualtats. També estem contactant amb altres associacions per poder fer una exposició sobre les joguines i el sexisme. De

totes maneres són propostes que encara s'han d'acabar de concretar. Pensem assistir a una trobada a final d'any de grups de dones i associacions antipatriarcal per establir-hi contactes i intercanviar experiències. Fins avui ens hem posat en

contacte amb les Dones de Mataró i les Goges de Celrà. Desconeixem si a pobles propers (Sant Hilari, Hostalric) hi ha alguna iniciativa semblant. A Breda no.

QUI FORMA PART DE LA BOMBETA?

La Bombeta està formada per una desena de dones joves d'Arbúcies. No obstant pensem arribar a molta gent i que s'animin a participar amb nosaltres.

Per qualsevol cosa us podeu posar en contacte amb nosaltres trucant al telèfon 608 737 083; 696140416. O bé escrivint a l'Ap. de Correus núm. 73 d'Arbúcies.

ERC, SECCIÓ LOCAL D'ARBÚCIES

El passat dia 12 de maig, va tenir lloc a la sala d'actes de la Llar de Jubilats la presentació de la secció local d'Esquerra Republicana, amb l'assistència d'un nombrós públic de la població i d'altres membres de la resta de seccions de la comarca. L'acte va anar a càrrec de Roger Zamorano com a membre de la secció local, Joan Puig, President del Consell comarcal de la Selva, Joan Vigo, alcalde de Ribes de Freser i el va cloure la intervenció de Lluís Carod Rovira, secretari general d'ERC. En la seva presentació

Roger Zamorano va destacar que amb la creació de la secció local a Arbúcies ERC recupera la veu pròpia al municipi. La secció local vol ser una associació més del poble que des d'una posició independent sigui una eina vàlida per a la societat arbucienca. També va explicar que l'associació funciona des del passat mes d'octubre, però que ha ajornat fins avui la seva presentació, perquè no volien que coincidís amb cap de les campanyes electorals i també perquè ha estat difícil trobar una data dins

l'agenda d'en Carod Rovira. El President del Consell Comarcal va parlar de l'esforç d'implantació municipal que ha realitzat ERC i el Sr. Vigo va parlar més de la política municipal que era el que ell coneixia, la política de cos a cos, del dia a dia. També va trobar que el discurs d'en Roger Zamorano havia estat modèlic i caldria tenir-lo com a mostra per a d'altres realitats municipals.

Per acabar l'acte públic que donava fe d'un naixement en Lluís Carod Rovira va dibuixar un panorama de la situació política catalana i quina situació hi jugava ERC, la força política més antiga del panorama polític català. Cal recordar que ERC ja va tenir una secció local a la nostra Vila, els anys 90 i que els que ara formen la nova secció en certa manera són hereus de la feina endegada per l'anterior secció.

Foto cedida per la Secció local d'ERC i realitzada en acabar l'acte de presentació.

Foto: Secció fotogràfica Centre d'Arbúcies

Esports

LA REGIDORIA D'ESPORTS

La Regidoria d'Esports d'Arbúcies ja porta molts anys d'experiència organitzant i col.laborant en diverses modalitats esportives, seguint les demandes dels propis interessats.

A mesura que avancem amb els temps ens adonem que la societat està canviant i que necessita una nova forma de viure i de comunicar-se. L'estrés que comporta el treball quotidià fa necessari buscar altres alternatives, bé culturals o esportives que aportin un nou sentit a la nostra forma de viure. I és des d'aquesta òptica que la Regidoria d'Esports ofereix tot allò que té al seu abast perquè els arbuciençs en primer lloc, i també les altres persones que visiten la nostra vila, puguin gaudir de la pràctica d'algun esport que els ajudi a

viure millor i a despreocupar-se, per unes hores, de la rutina diària.

A més de fer algun exercici físic, la pràctica esportiva comporta conviure algunes hores a la setmana amb altres persones, parlar sobre temes diversos, fer activitats conjuntes, tenir nous amics, i, sobretot, deixar de banda per unes hores totes les preocupacions que ens envolten o simplement per fer passar l'avorriment.

Per tot això, cada vegada s'ha fet més present la necessitat d'establir unes activitats adients a aquesta

proposta, que de dia en dia demana més col.laboració per part de l'entitat organitzadora.

Al llarg dels anys aquesta regidoria d'esports ha estat encapçalada per diferents persones, que han procurat oferir tot un ventall de possibilitats perquè la demanda dels interessats es veiés complida.

Donat que aquesta demanda ha anat creixent, ara fa dos anys (el 1998) es va creure oportú convocar una plaça de coordinador d'esports, que fou concedida a Ramon Cortès, persona molt

vinculada dins d'aquest món esportiu, amb molts anys d'experiència i que actualment està acabant INEF.

Des d'aquesta regidoria s'ha estat promocionant durant molts anys manteniment físic, primer al gimnàs de l'Escola Doctor Carulla, i més tard, quan es va inaugurar el poliesportiu, es passà a fer-ho en aquest recinte. Aquesta inauguració va fer possible que es portessin a terme curses de natació a les piscines municipals, on cada estiu hi participen des de nens petits fins a persones de la tercera edat. Les classes són d'una hora diària, agrupats en nivells diferents segons l'edat i el grau de coneixements d'aquest esport. En aquesta modalitat hi han assistit fins a 140 participants durant la temporada, la qual cosa suposa que els monitors es passin tot el matí i la tarda pendents d'ensenyar aquest esport.

El manteniment físic és una pràctica que té molts adeptes. La mitjana de persones que el practiquen oscil.la entre 60 i 100 persones. Dins del

Foto: R. Cortés

Esports

manteniment actualment també s'hi ha incorporat la pràctica del *Steps* perquè és una modalitat divertida i ben considerada pels seus practicants.

Una altra iniciativa esportiva que es practica és l'aeròbic infantil. Els nens interessats en aquesta disciplina esportiva són uns 40 dividits en tres grups.

Des de l'any 1999 que es fa tonificació, ja que un grup d'homes va demanar per fer-ho. Aquesta pràctica es combina amb manteniment i esport. El manteniment es fa tres vegades a la setmana i la tonificació i l'aeròbic dues vegades. Els usuaris del TOM també assisteixen cada dijous a la tarda al poliesportiu per rebre classes d'Educació Física.

Esporàdicament s'organitza una promoció esportiva mitjançant algun professor de les diferents àrees. Això comporta que els diversos esportistes tinguin una visió més àmplia d'allò que estan desenvolupant, alhora que és una forma de viure més de prop amb tot el que els agrada.

Últimament, i atès que la demanda d'hores per utilitzar la pista per practicar-hi algun esport cada vegada és més nombrosa, s'ha habilitat la

pista de dalt del poliesportiu de manera que ha quedat més gran que la de baix i s'hi pot practicar futbol, bàsquet, tennis o bàdminton.

La Regidoria d'Esports col·labora en la festa de l'esport, en les 24 hores de bàsquet, les 24 hores de futbol... També facilita tots els mitjans necessaris perquè tant al poliesportiu, com al camp de futbol o a la petanca disposin de tots els serveis adequats a les seves instal·lacions.

Com a projecte immediat es preté fer innovacions dins de l'àmbit esportiu, com valorar la possible construcció d'una piscina coberta, o començar a planificar un segon poliesportiu amb les mides reglamentàries per poder-hi practicar tota classe

Foto: AHMA

d'esports a nivell federatiu.

Si la comunitat esportiva arbucienca ha anat creixent ha estat, en part, gràcies a la Regidoria d'Esports, ja que sense la seva iniciativa i col·laboració en tots els

àmbits esportius en general, segurament no hauria estat fàcil aconseguir les instal·lacions necessàries - malgrat que no suficients - per poder-hi practicar tantes modalitats esportives diferents.

MONTSE DURAN

Foto: J. Camps

Cultura

LA MÚSICA I ARBÚCIES

L'ESCOLA DE MÚSICA

L'any 1988 l'Ajuntament d'Arbúcies promogué la creació d'una escola de música i en confià l'organització als responsables de l'Escola de Música de Sant Hilari Sacalm, que ja comptaven amb una experiència de 10 anys.

S'instal·laren de forma precària, en unes dependències al costat de l'Ajuntament i passaren posteriorment a Can Gil –al carrer de Camprodonon hi van estar una colla d'anys. Actualment, i de manera provisional, romanen a l'edifici de la Fonda Reus en espera d'ubicar-se definitivament a la seva seu de Can Cornet, quan estigui acabada.

Aquest servei intermunicipal que començà amb 12 alumnes, 3 professors i 2 instruments, s'ha convertit en un centre important que imparteix una gran varietat d'estudis musicals. El

curs passat eren 12 professors, que donaven classe a un total de 160 alumnes, dels quals 90 eren d'Arbúcies. Són diversos els instruments que s'hi poden aprendre-tant d'orquestra convencional com de cobla- segons els interessos de l'alumnat. Es treballa informàticament en programes especialitzats de formació musical, s'ofereixen serveis de préstec i lloguer d'instruments per a facilitar-ne la seva pràctica, s'han creat diverses formacions musicals perquè els alumnes puguin practicar el que han après a classe, s'organitzen tot tipus d'activitats al voltant de la formació musical, com jornades músico-festives, colònies musicals, classes magistrals, etc. Alguns dels seus alumnes actuen en orquestres juvenils d'àmbit comarcal. Ha format músics que toquen en diverses agrupacions en companyia d'alumnes d'altres escoles. En el número anterior de PERXADA parlàvem de les corals que ha creat l'Escola, podem afegir que els directors de les corals infantil i juvenil són exalumnes que –com d'altres-

n'han arribat a ser-ne professors. Sabem que, junt amb altres escoles de la comarca, estan preparant la creació d'una Orquestra Juvenil de la Selva. Actualment l'Escola de Música la dirigeix Antoni Miralpeix, conegut músic i pedagog hilarrenc vinculat de sempre a aquest tipus d'activitats, que malda per aconseguir que l'Escola esdevingui municipal i sigui un centre reconegut i finançat per l'Administració.

En el transcurs d'aquests 12 anys d'activitat, han sorgit i s'han desfet alguns grups musicals de jovent que han intentat fer sentir la seva veu en l'àmbit de la música actual, amb sort diversa, com "The Sanglans Band", "Sac de gats" o "Màgia Blanca". A títol individual, alguns alumnes han reeixit en formacions musicals de certa transcendència, com l'Anna Colomer en el grup barceloní "LES VIOLINES".

ALTRES FORMACIONS MUSICALS

Independentment de l'Escola de Música, fins i tot molt abans de la seva fundació, havien sorgit alguns grups d'estudiants –recordem el magisteri dels professors particulars- que tocaven en festes i celebracions particulars cap als anys 70, com els JUMACA (Juny-Mañé-Casals), alumnes de Joan Mañé. Posteriorment es formaren el grup de Grallers, que encara acompanyen els gegants en les seves sortides, i els Ginjolers nascuts –com a complement de la Festa del Flabiol- per acompanyar les danses del grup de Garlandes i que, a més de recuperar l'antiga Dansa de les Enramades, a través d'un treball de recerca, va ampliant el seu repertori de balls tradicionals.

Audició fi de curs d'enguany del grup instrumental de l'Escola de Música.

Foto: M.À. Bartés

Un antecedent remot i anecdòtic d'aquests grups musicals fou una rondalla de joves —organitzada pel grup local de Falange, cap als anys 40— que ensinistrava en Peret Clapés i tocaven rànquies peces espanyoles com “Alma de Dios” o “Los clavelitos”, molt d'acord amb els temps i l'entitat que els aixoplugava.

Com a exemple d'individualitat autodidacta —no ha passat per cap escola ni per cap professor— tenim en David Salvans amb una afició i una tenacitat a tota prova, i amb bona grapa per a la música “New Age”.

Des del seu estudi montsenyenc ha aconseguit interessar productors que li han editat diverses peces en CD, i Televisió de Catalunya li ha emès diversos temes en el programa Hidrogen del Canal 33. També s'ha donat a conèixer en alguns concerts de certa transcendència. Li desitgem encert i sort en aquest difícil camí de l'èxit i el reconeixement popular.

I, encara que no entri estrictament en el món musical, no volia deixar de mencionar un grup que, quan tocava, no es pot pas dir que fessin música —més aviat la desfeien— però que entroncava amb aquell món ple de facècia de les antigues orquestres arbucienques, això sí sense partitures. Es tracta de l'extingida banda còmicomusical “ELS SERAFINS”, desapareguda el 1987 després de gairebé 20 anys de barrila sota la “batuta” de Manel Planchart. Els seus desafinaments, amanits per les divertides explicacions d'en Manel, junt amb el vestuari de Gran Guinyol que lluien, donaven un toc original i inversemblant a les seves cercaviles.

ALTRES ACTIVITATS RELACIONADES AMB LA MÚSICA

Tota aquesta moguda musical s'ha anat exterioritzant en diversos mitjans de comunicació locals. Ja a l'antic “EL BAIX MONTSENY” es publicaven comentaris dels concerts que es feien a Arbúcies, com la crònica que deixà escrita F. Riumalló en el núm. 4 d'aquesta revista, comentant els concerts de la Festa Major de 1927 a càrrec de l'orquestrina d'Eduard Toldrà i de l'Orquestra Barcelona, dirigida per Joaquim Serra, no oblidant-se de citar la pròpia orquestra “LA ARBUCIENCA”, dient, segurament amb raó, que no desmereixia al costat de les altres.

En els darrers números de la PERXADA anterior, s'hi van publicar alguns articles de difusió musical, parlant dels grups que més sonaven aleshores en el nostre país. La PERXADA actual ha mantingut, esporàdicament, una secció de comentari musical oberta a les noves tendències, a càrrec d'en Quim Guillamon. La mateixa Ràdio Arbúcies, lamentablement muda des de fa un temps, també promocionava els grups i músics locals en les seves emissions.

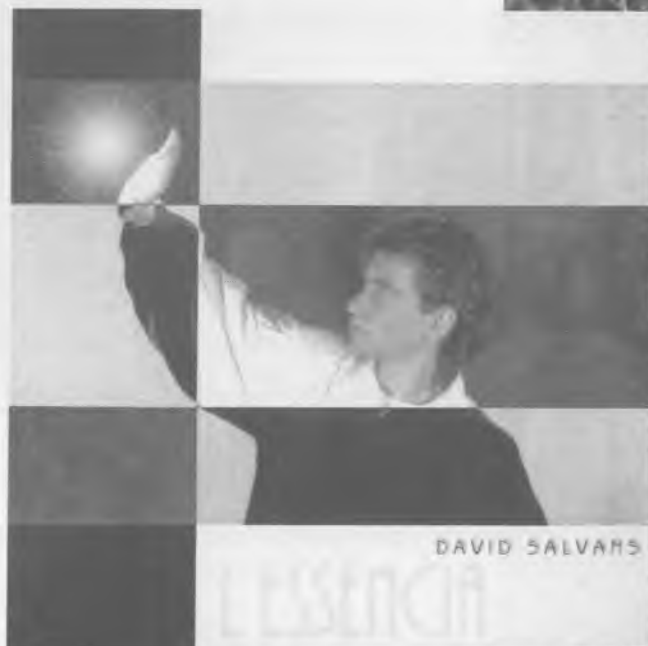
Hem de mencionar la Regidoria de Cultura del nostre Ajuntament que fa 17 anys que manté un Cicle de Divulgació Musical, en el qual estan passant intèrprets de reconeguda vàlua amb interessants programes d'abast popular. També organitza anualment la Festa del Flabiol que contribueix a la divulgació d'aquest instrument i omple de música i alegria els nostres carrers.

Podem acabar aquest repertori d'activitats amb els concerts i festivals or-

ganitzats, en diverses ocasions i amb diferents resultats, —en algun cas els organitzadors s'hi van picar fort els dits— per persones i entitats locals i forasteres. Gràcies a aquestes iniciatives hem pogut escoltar de viva veu a la nostra vila, els principals grups de rock català i individualitats com Lluís Llach, Raimon o Maria del Mar Bonet, entre molts d'altres.

Un dels grups actuals de música festiva amb més projecció.

David Salvans en la portada del CD “Essència” recopilatori de la seva música.

ANECDOTARI MUSICAL

He pensat acabar aquest maldestre requitzell d'informacions sobre la música a la nostra vila amb el que us vinc atabalant darrerament, amb un seguit de fets anecdòtics que palesen la incidència que ha tingut el fet musical entre nosaltres:

- Entre l'antic ball de flabiols i el de les orquestres, hi va haver una època de transició en que s'utilitzava el piano de manubri. En aquest instrument, s'havia d'anar girant una maneta perquè sonés la música. S'explica que quan un ballador aconseguia ballar amb la seva noia preferida, donava una bona propina a l'encarregat de la maneta perquè fes durar el ball el màxim possible.
- Ja més cap aquí, els dies que no hi havia orquestra es feia el ball amb gramola. La primera que hi va haver a Arbúcies va ser a Can Cassó. Diu que se sentia de tota la comarca - no hi havia altra pol·lució acústica- i era un bon reclam per anar a ballar... Cap als anys 40 i 50, també es feia ball amb gramola a la Font de Lourdes. Des de Magnes i la Pietat es seguia perfectament la programació dels balls que no era gaire variada, sempre tocaven les mateixes "plaques".
- Llavors, els músics que tocaven en les festes populars tenien una jornada ben atapeïda, tan a l'església com al ball o pels carrers. Entre Oficis, funcions religioses, cercaviles, concerts, sardanes i balls de tarda i nit, no tenien un moment de repòs, acabaven a altes hores de la nit reventats de tan bufar, i amb un sou ben curt ...
- Els que tocaven en orquestres forasteres per a desplaçar-se al lloc d'assaig o de trobada, per estalviar, anaven caminant a l'estació de tren més

La banda còmico-musical ELS SERAFINS en acció.

propera amb les sabates a la mà i les espadenyes als peus. L'instrument, facturat abans en el cotxe de línia, ja el trobaven a l'estació.

- S'explica que en Ramon Ginesta -que era barber- els dies que havia d'anar a tocar, posava un substitut a la barberia que li costava el doble del que ell havia guanyat fent de músic. Això si que era amor a l'art...
- Potser no s'ha destacat enlloc l'ajut -avui en dirien patrocini- que els tallers d'Arbúcies han donat a les orquestres arbucienques. Molts dels músics -que no podien pas viure de la música- treballaven en algun taller, la majoria a Ca l'Ayats. La temporada d'estiu deixaven de treballar per a poder-se dedicar als seus "bolos". Quan s'acabava la temporada, s'incorporaven altre cop -com si res- al seu lloc de treball. I això durant molts anys.
- Antigament es feien moltes festes i aplecs en els pobles del voltant. Cada festa tenia el seu patró al qual es dedicava l'Ofici i el cant dels goigs corresponents. Això, que era un gros problema per a les orquestres, l'havia resolt el Sr. Riumalló

amb uns goigs de tipus estandard que, només canviant el nom del patró, servien per a qualsevol lloc. I tothom content...

- Acabada la guerra, totes les manifestacions públiques estaven fortament vigilades per la Guàrdia Civil, fins i tot els concerts de cant coral. Un any, per Pasqua, el cor dirigit pel Sr. Riumalló interpretà davant de l'Ajuntament la peça "Arri, Moreu!", en un moment de la qual han de sonar uns xiulets del traginer. La parella de guàrdies regirà tota la plaça buscant el subjecte que volia sabotejar l'acte amb els seus xiulets.
- Hi ha moltes més anècdotes per contar, però ho haurem de deixar aquí per manca d'espai. Com a coda final, se m'ha acudit de comprovar quants carrers d'Arbúcies estan dedicats a aquest art de la música o a algun dels seus cultivadors. Són aquests: carrers de Pau Casals, de Francesc Riumalló, de Lluís Torres i dels Castanyers; plaça de Frederic Mompou i passeig dels Serafins. Vista la tradició musical de la vila tampoc semblen tants...

DANIEL MARTÍ

RECER POÈTIC

Tot just acabem de publicar, en el número anterior, el tercer premi del concurs Ametista de l'any passat, que ja toca donar a conèixer el resultat del concurs d'enguany. Són els inconvenients d'aquesta periodicitat tan minsa que tenim.

Els premis Ametista d'enguany –excepte els infantils– han estat per a autors de fora d'Arbúcies, confirmant una tendència que ja es manifestava en anys anteriors. Això demostra que aquest concurs arbucienç va agafant volada, i això és bo pel que significa de promoció d'aquesta iniciativa en els ambients poètics del país. Al capdavant, el poètic pot ser un art minoritari però és d'un gran abast intel·lectual, que sembla que torna a comptar en els mitjans de difusió i d'expressió. Penso que podem estar cofois de figurar, ni que sigui de forma modesta, en els interessos dels seguidors d'aquest sector literari del nostre país.

L'ANONIMAT DELS ARBRES

Ens conta la llegenda puixant i creadora,
quan l'art predominava en l'esplendent aurora,
lleials a l'arbre foren els pobles i llurs déus.
Fronduoses les bosquíries, submisos respectaren,
i el benestar creixia les pluges hi ajudaren,
reliquies de les neus.

Cada arbre es distingia pel nom que el batejaren;
oberts a la natura els savis s'inspiraren,
i Apol·lo donà vida al verdejant llorer.
El Bacus de les vinyes el líquid consagrava;
regala Ceres fèrtil el front que conreava,
Plutó fixà el xiprer.

Minerva a l'olivera, a Júpiter l'alzina;
l'esvelt til·ler i la murtra a Venus la divina,
i així sos noms transmeten als pobles més devots.
Quan Zeus al món regnava, ple d'ímpetu empenyia
el pol·len del boscatge per heurè'n l'òvul cria,
net d'herbes i escardots.

El culte a l'arboreda i als déus s'intensifica,
suscita encomi al poble la flora sana i rica;
cada arbre senyoreja amb un cognom diví.
Que lluny estem nosaltres de l'era solidària,
d'esta tribu egoista, inculta i mercenària
que viu per destruir!

Qui crema la bosquíria fon l'aire respirable,
i enfollit que mata avança insaciable;
desànim, impotència per extirpar el flagell...
Un poble fem d'Espanya desèrtic sense arbredes,
dilapidem l'herència pel brill d'unes monedes,
que ens costarà la pell.

Sabem que certs països s'encaren al problema,
la plenitud valoren del més alat poema
i el quid de les escoles infiltra nous valors;
ai de l'adult indòmit que aterri la natura!
les lleis i la justícia no hauran per ell mesura
fins a expel·lir els errors.

Les urbs de l'avantguarda estimen les bosquíries,
motrius fonts de riquesa, que empenyen les centúries;
puixança assegurada daran els regadius;
l'arbreda els resguardava, referma la llegenda,
i l'home resistia en una fràgil tenda
els més ardents estius.

Seguint el ritme vàlid, l'obaga més s'amplia;
en hortes i parcs públics s'enfila amb gosadia,
i el bon pagès l'anyada liquida exuberant.
I quan els nens i nenes, capolls de les escoles,
a un crit del senyor mestre, cedint les beceroles,
la fruita abastaran.

L'eximi tenor Viñas, intèrpret de fermesa
i enamorat de l'arbre, es llença a l'escomesa
de refermar en sa terra l'adveniment anyal,
i els pobles que el següiren, de minsa agricultura,
atenen son missatge, activen la cultura,
la base principal.

Dels arbres que es plantaren en places i avingudes
desconeixem espècies, pels tècnics retingudes;
més vàlid fóra veure cartells indicadors.
Exuberants i altíssims avets d'alta muntanya,
acàcies, eucaliptus, pulmó vital d'Espanya,
Montseny ric i ufanós.

Que poc ens costaria posar-hi l'etiqueta
i aprendre'ls de memòria mirant la silueta!
L'espècie esbrinariem amb delectació
Des d'un flamant parterre, que Viladrau ostenta
la incúria desafia la terra i rels rebenta
l'avet centurió.

Empara el bell recinte artística defensa;
un tronc de tal volada germans tindrà a Pollença?
Per què del segle l'únic cap nom li ha estat donat?
Si és brot d'estrangeria, fixem la procedència;
l'història s'esgota, ens manca eficiència,
i et sents desemparat.

El primer premi del concurs Ametista del 2000, en la categoria d'adults, ha correspost al poema: "L'ANONIMAT DELS ARBRES", original de Valentí Illa Vilaclara de Moià. El segon premi se l'ha endut el poema: "PAISATGE AMB FIGURA", d'Albert Pera de Mataró. I el tercer ha estat per: "CAPVESPRE DE FIDES", d'Agustí Olivares de Caldes de Montbui. En la categoria juvenil s'ha premiat el poema: "PAISATGES", de Gisel·la Arimany d'Olot. I en la categoria escolar o infantil, els guardonats han estat: amb el primer premi "POEMA DEL MONTSENY", de Mirta Solà Mas, de 6è curs; amb el segon "TARDOR AL MONTSENY", d'Alba Auledas Costa de 4t. i amb el tercer "EL POBLE D'ARBÚCIES", de Jèssica Sureda Quintana de 3r. curs. El Jurat, en atenció a la seva qualitat poètica, atorgà un premi especial al breu poema "EL NOSTRE MONTSENY", d'Irene Ibàñez Espígol, de 5è curs.

El curiós que esbrina amb zel i gallardia
no accepta aquests excessos, no admet la picardia
i defraudat se'n torna; per què el progrés no ens val?
Pel desamor a l'arbre els importem a tones,
i el malestar genera, en despoblades zones,
un clima tropical.

Assimilar l'estudi és útil i estimable,
auxiliats d'un guia és més recomanable;
si el tècnic s'hi dedica el temps abreujaem.
Per què no ens assessoren els consellers entesos?
Almenys els més exòtics, amb clara lletra impresos,
més prest valorarem.

Lloances sien dades per la iniciativa,
que ja a Madrid l'alcalde resol de forma activa
i els interessos vetlla perquè es dupliquin més.
Amb tan plaent auguri la tasca recomenci,
desamparats els arbres l'autoritat defensi
del brètol que els danyés.

Qui anheli les altures amplii la volada,
sens moure's de la senda avivi la mirada;
sofreix malenconia exclòs del vast terreny;
inspira al bon artista un doll de poesia,
pintors, cantants no esgoten l'encant que irradia,
Déu guardi el gerd Montseny.

VALENTÍ ILLA VILACLARA

El Nostre Ahir

L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES DURANT LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XIX (1842-1900)

En aquest dossier veiem l'efecte de les carlinades, que provocà la creació o millora dels elements d'arquitectura defensiva de la vila i sobretot veurem, com paulatinament s'introdueixen els elements de modernitat (higiene, salut, urbanisme), que es desenvoluparan a començaments del segle XX. Els efectes del Pla Cerdà de Barcelona, de les topografies mèdiques i del noucentisme van influir en el nostre poble, entre el darrer terç del s. XIX i el primer del s. XX.

Les reformes polítiques liberals i les transformacions socioeconòmiques del XIX foren ràpidament contestades per monàrquics i tradicionalistes que ajuntaren les seves forces al voltant de la figura de Carles, germà de Ferran VII. Naixia així el carlisme, el principal moviment antiliberal de l'època.

ARBÚCIES I ELS EFECTES DE LES GUERRES CARLINES

Fins a l'últim terç del segle XIX Arbúcies no es lliurà de la "quotidianitat" de la guerra. Anteriorment, hem vist que al llarg dels segles XVII i XVIII la població ar-

bucienca es va haver de resignar, de grat o per força, a les requisites militars, als allotjaments de tropes, a les contribucions de guerra..., un seguit de mesures que no feien altra cosa que sagnar l'erari municipal.

Una situació similar es repeteix pel segle XIX. Si la centúria s'inicià amb l'ocupació napoleònica, des del 1833 fins el 1876 serà la insurrecció carlina qui tindrà un protagonisme bèl·lic destacat. Arbúcies es va trobar enclavada enmig d'una important zona d'activitat carlina, la del Montseny-Guilleries, i es convertí en un reducte isabelí força important, des d'on es podia controlar els moviments de les bandes armades carlines. Així, no resultà gens estrany la presència de tropes a Arbúcies, n'es un bon exemple el destacament de quinze soldats i un tinent,

provinents del batalló de Sòria, que s'establiren el juny de 1845 a la nostra vila. Lògicament, les arques municipals s'havien de fer càrrec del "*auxilio necesario, procurando además que el pan sea de buena calidad*".

Tot i que no se'n té constància escrita, sembla que pels voltants de ca n'Horta hi hagué un combat important entre isabelins i carlins, de totes maneres Arbúcies no caigué mai sota control carlí. Malgrat tot, és de suposar que, de manera esporàdica, alguna de les bandes armades carlines de la zona intentés atacar el poble, com succeí a principis de novembre del 1872 en què un dels vigilants de la vila fou mort pels trets disparats pels carlins. La incursió carlina no passà d'un intercanvi de trets; de fet, a part de la desgraciada mort del vigilant, la conseqüèn-

La Casa de la Vila fou construïda el 1851.

Foto: AHMA

cia més immediata d'aquest atac fou que, a partir de llavors, el sou diari dels "voluntaris" destinats a la vigilància de la vila s'apujà dels 6 rals inicials als 10.

Les diferents guerres carlines dels anys centrals del XIX condicionaren el desenvolupament, sobretot en el pla urbanístic, de la nostra vila. Fins a finals de la dècada dels cinquanta era habitual trobar en les entrades a la vila elements habituals de les places fortificades. Com a mostra els acords aprovats pel consistori el 9 de setembre de 1855, en què entre d'altres mesures de defensa s'apuntava l'aixecament d'una estacada davant la casa de la vila; la reparació de diversos trams de "muralla" de la vila; així com la construcció de portals d'entrada als carrers del Castell, el Sorral i el de Sant Hilari (en aquella època eren els ravalers del poble); i fins i tot, s'aprovava tancar l'entrada del carrer Major amb la construcció d'un pont lleu-vadís!

ACTUACIONS DELS DIFERENTS GOVERNS MUNICIPALS AL LLARG DEL SEGLE XIX

A través de les actes municipals ens adonem que s'estaven produint un seguit de mesures en diversos camps que són el reflex del procés de modernització i transformació que visqué la nostra vila.

MESURES URBANÍSTIQUES

Serà durant els anys centrals del segle XIX quan es prenguin les principals actuacions urbanístiques que marcaran les futures línies d'expansió i creixement del nucli urbà arbucienc. Ja hem vist com fins a la segona meitat del segle XIX la defensa de la població era un element prioritari i que per tant configurava un model urbanístic "tancat". Pel juliol de 1844 s'inicien les obres de construcció del camí de la Pietat; però, l'obra urbanística més important del segle XIX que es portà a terme a Arbúcies fou la construcció del carrer Camprodon, conegut popularment com "la Carretera". L'obertura del carrer Camprodon trencà amb la con-

cepció tancada que fins llavors es tenia del poble i passà a ser l'eix vertebrador del nucli urbà. El pla d'obres s'aprovà el 19 de març de 1861 i la inauguració del carrer es feu uns mesos més tard, el 23 de gener del 1862.

Els diversos governs municipals arbuciencs del XIX van fer un veritable esforç de reordenació urbanística, convertint la carretera amb el nou eix vertebrador de la població. Un cop construïda la carretera es va prioritzar la connexió dels diferents barris de la vila amb aquesta via, com ho demostra l'obertura del carrer del Príncep (la pujada de la Costa) entre la Plaça i el

carrer Camprodon, o la construcció d'una plaça (l'actual plaça Dr. Turón) que facilités l'accés des de Magnes a la Carretera.

La Carretera va néixer de la necessitat de dotar al poble d'una via de comunicació digna i que facilités l'entrada i sortida de les mercaderies. Però, certament, l'impacte urbanístic i sociocultural de la Carretera va anar molt més enllà i es convertí en el símbol de la transformació i de la modernitat; en el futur centre econòmic, lúdic i social de la nostra vila (A. BOVER, 1986).

La inauguració del carrer Camprodon va suposar una profunda reestructuració del model urbanístic arbucienc.

Foto: AHMA

El Nostre Ahir

És de destacar l'especial interès dels governs municipals arbuiciencs en impulsar i pressionar davant del poder central perquè es construïssin noves vies de comunicació com ara les carreteres d'Hostalric i de Breda. Sens dubte es volia adequar la xarxa viària local a les necessitats comunicatives i, sobretot, comercials del poble, que des de la segona meitat del segle XIX havia vist augmentar considerablement el volum d'intercanvi. Val a dir que aquest increment comercial no venia donat per la presència de noves indústries locals –el tèxtil i les carrosseries no prenen im-

portància fins ben entrat el segle XX– sinó més aviat a l'adaptació de les explotacions agroforestals tradicionals (productes agrícoles, suro, carbó, rodells...) a la creixent demanda d'una economia catalana en ple procés de conversió al model productiu capitalista.

MESURES HIGIÈNIQUES I DE SALUT PÚBLICA

La reforma del clavegueram, la reconducció dels torrents i de les aigües pluvials són aspectes destacats de les obres municipals, que varen ajudar a millorar les condicions higièniques i de salubritat al poble. En aquest sentit, cal destacar l'acord al qual arriba el con-

sistori el 8 de juny de 1881 i que permetia a un tal **Pere Basó** d'Arenys de Munt, "colocar cañerías en las diversas calles de esta villa para reunir aguas potables para el abasto de los habitantes de la misma". També són de destacar la regulació del consum i la venda de la carn. Així, pel febrer de 1870 s'habilitava el primer escorxadador municipal, obligant als ramaders a sacrificar el seu bestiar a l'edifici municipal sota la supervisió del veterinari local.

Un altre aspecte important són les disposicions que es prenen per allunyar del nucli urbà certes tasques lligades a l'activitat agrícola i ramadera. Per exemple, el 1843 es prohibia esquilar les ovelles a la plaça pública per qüestions d'higiene i per "ser un lugar inmediato a la Iglesia y en donde concurre el pueblo". A principis del 1853 el consistori aprovava buscar nous terrenys a les afores de la població on es pogués fer la trilla del blat en lloc de fer-ho pels carrers, així com també disposar d'un local per a la formació dels pallers. Aquesta resolució pretenia acabar amb l'elevat risc que suposava el fet que molta gent tingués el paller a dins la casa. L'incendi d'una d'aquestes cases feia que el foc es propagués ràpidament i amenacés seriosament a la resta de les llars del poble, tal i com havia succeït a finals del 1852 quan s'incendià una de les propietats que la família **Pujató** tenia dins de la vila.

El 1844 es trasllada el cementiri, que llavors es trobava al costat de l'església. La nova ubicació serà al costat de la capella de la Pietat, fins que el 1885 el govern ordeni la clausura del cementiri "por la proximidad a las casas de esta población y a aguas potables".

MILLORES DELS SERVEIS

Precisament aprofitant els terrenys de l'antic cementiri es construeix el nou Ajuntament. Sembla ser que la casa de la vila anterior estava situada al ja desaparegut carrer Estret, i era un edifici de lloguer (cada any es pagaven 320 rals per aquest concepte). Amb un pressupost inicial de 790 rals, les obres començaren pel maig del 1850 i a l'octubre del 1851 l'edifici ja estava construït. No sabem la data precisa del trasllat, però, segurament fou entre el 1853 i 1854, anys en què en els pressupostos municipals va deixar de constar la partida destinada al lloguer de la casa de la vila.

Els diferents governs municipals van prestar especial atenció a l'ensenyament. Sempre es va mirar de millorar la qualitat de l'educació elemental, malgrat els migrants recursos municipals, ja fos amb la contractació de nous mestres –les actes ens mostren la lluita dels consistoris per aconseguir que l'Estat es fes càrrec del sou d'un segon mestre pel poble– o amb la construcció d'un nou centre escolar al carrer de

ANNEX 1

RELACIÓ DE BATLLES, S. XIX (1842-1900)

- 16 de gener de 1876
Ramon Rius i Rovira
- 28 d'agost de 1876
Ramon Ferrer
- 16 de desembre de 1876
Sebastià Antich
- 25 de juny de 1879
Josep Puig i Dorca
- 9 de maig de 1880
Agustí Masferrer
- 1 de juliol de 1881
Ramon Rius i Rovira
- 3 de setembre de 1882
Aleix Aulet
- 1 de juliol de 1883
Joaquim Pons i Frigola
- 1 de juliol de 1885
Joan Aulet
- 1 de juliol de 1887
Ricard Cortada i Riera
- 1 de gener de 1890
Ramon Regàs i Ferrer
- 1 de juliol de 1891
Joaquim Godori i Fugarolas
- 1 de gener de 1894
Francesc Dalmau i Mas
- 1 de juliol de 1895
Agustí Masferrer i Solà
- 1 de juliol de 1897
Jaume Soler i Guàrdia
(reelegit l'1 de juliol de 1899)

ANNEX 2. NOTÍCIES DE LA VILA

- **7 de febrer de 1870:** s'habilita l'escorxador municipal.
- **16 d'abril de 1872:** de nou els carlins. S'estableix a la vila una guarnició permanent de tropes isabelines, un caporal i cinc soldats. L'Ajuntament s'ha de fer càrrec de les despeses.
- **6 de gener de 1873:** s'obren espitlleres a l'església, s'aixeca un tambor o torre per posar a cobert el costat occidental de l'edifici i es tapia la pujada de la plaça.
- **15 de febrer de 1873:** el govern municipal s'adhereix a la proclamació de la República.
- **Les actes del període republicà, de l'1 d'octubre de 1873 fins al 16 de gener de 1876, foren intencionadament omeses per les autoritats de l'època de la Restauració i no consten entre la documentació municipal.**
- **4 de novembre de 1876:** s'eixampla la pujada de la costa.
- **4 de juliol de 1880:** l'Ajuntament d'Arbúcies s'oposa al trasllat de la capital de la comarca de Santa Coloma de Farners a Blanes.
- **8 de juny de 1881:** es dóna permís a Pere Basó perquè faci arribar a les cases d'Arbúcies aigua potable.
- **31 de juliol de 1881:** s'aprova instal·lar dos fanals de petroli al carrer de l'Havana per així dotar-lo d'enllumenat públic.
- **12 d'abril de 1885:** l'Ajuntament no pot fer front, degut a la precària situació econòmica, al lloguer de la caserna de la guàrdia civil. Per això, aprova "facilitar la Casa Consistorial para acuartelamiento del puesto de la Guardia Civil".
- **5 de setembre de 1886:** l'Ajuntament acorda exigir als hereus de Sebastià Antich que es facin càrrec del descobert que aquest deixà durant el seu mandat com Alcalde –de 1877 a 1879– i que puja a 11.420 PTA.
- **16 d'octubre de 1887:** s'aprova la retolació de tots els carrers i places del poble.
- **23 d'octubre de 1887:** l'Ajuntament prohibeix que en "cap estació de l'any" es pugui vendre carn de porc en fresc sense estar prèviament inspeccionada per l'encarregat de l'escorxador municipal.
- **7 de setembre de 1890:** **primeres mesures contra la fil·loxera.** El ple de l'Ajuntament aprova per unanimitat la creació "*de un campo de experiencias de viticultura en esta villa en el que podrán hacerse los estudios necesarios para la elección de las variedades de cepas americanas (...)* Vista la necesidad de llevar á cabo la replantación del viñedo destruido por la filoxera."
- **6 d'agost de 1891:** s'aprova la construcció d'un pont per sobre del "torrent dels capellans" que uneixi els carrers del Castell i del Vern.
- **22 de setembre de 1892:** s'aprova la canalització d'aigua potable fins a Joanet.
- **18 d'agost de 1895:** el ple de l'Ajuntament aprova l'establiment definitiu del sistema mètric decimal per pesos i mesures, després de diversos intents infructuosos d'imposar la mesura.
- **19 de gener de 1896:** inauguració oficial de l'enllumenat públic elèctric. Els fanals de petroli es traslladen a Joanet.
- **1897:** augmenta el nombre de pròfugs i desertors entre els joves quintats. Vuit joves arbucians no s'incorporen al servei a Ultramar: Joan Ridorsa Viader, Pere Garriga Triola, Pere Guàrdia Riumalló, Joan Busquets Costa, Manel Bonjoch Masmiquel, Josep S. Ametller, Manel Juny Garganta, Isidre Clòpés Pinto.
- **28 de novembre de 1897:** es planten els plàtans des del pont de "tres camins" fins a la Pietat.
- **1 de juliol de 1899:** per primer cop des del període de la Restauració torna a ser reelegit un alcalde d'Arbúcies, en Jaume Soler Guàrdia.

El Nostre Ahir

l'Estenedor. Malgrat la bona voluntat del consistori, l'ensenyament arbucienc sempre va tenir un finançament insuficient. Qui més va patir aquest fet fou el col·lectiu dels professors locals. Així per exemple, el març de 1885 el ple de l'Ajuntament aprovava acabar amb el deute contret amb els professors, comproment-se a abonar cada any la quantitat de mil

més informació sobre l'ensenyament a Arbúcies disposem del magnífic treball d'en J. PUJADAS, 1996).

La profunda renovació urbanística arbucienca va anar acompanyada per una millora evident dels elements arquitectònics i de serveis del nucli urbà. Entre d'altres mesures, a les actes municipals trobem disposi-

cions i ordenances referents a la construcció de voreres i ponts —com el de Fogueres construït el 1898—; dotar al poble de fonts públiques; substitució de l'enllumenat de petroli per l'elèctric (1896); plantar arbres per embellir els carrers, etc.

cions i ordenances referents a la construcció de voreres i ponts —com el de Fogueres construït el 1898—; dotar al poble de fonts públiques; substitució de l'enllumenat de petroli per l'elèctric (1896); plantar arbres per embellir els carrers, etc.

CONCLUSIONS

En resum, si analitzem les diferents disposicions municipals ens adonem que l'ajuntament va ser una peça clau en el procés de modernització de la nostra vila. Si fins llavors viure al nucli urbà o a pagès no comportava grans diferències, a partir de l'últim terç de segle i gràcies a la introducció dels nous avenços tecnològics i científics, així com la millora de serveis bàsics, van possibilitar una millor qualitat de vida fet que va potenciar definitivament el vessant més "urbà" de la comunitat arbucienca. Un procés diferenciador que s'accentuarà encara més durant els següents anys.

UN CONTEXT GENERAL FAVORABLE

No cal dir que les mesures municipals estudiades no són úniques, sinó que s'han de circumscriure en un context general. Per exemple, a partir de la segona meitat de segle les remodelacions urbanístiques a les poblacions catalanes seran habituals, adaptant els pobles i ciutats a les noves necessitats econòmiques i socials i superant les velles estructures, hereves encara del món medieval, de l'ordenament urbà. Així, mentre a Barcelona s'iniciaven les obres del pla Cerdà (1859) a Arbúcies construïem el nostre petit "Eixample", el carrer Camprodon.

Tampoc podem deixar de banda els nous corrents de pensament, com ara l'higiènia, desenvolupat generalment per metges, i que denunciava la manca de salubritat i higiene tant en el món laboral com en l'habitatge. Són anys d'aparició d'estudis mèdics locals com les topografies mèdiques, promogudes per l'Acadèmia de Medicina de Barcelona, on s'aportaven dades estadístiques sobre les malalties de la localitat i les seves possibles causes.

Al llarg del segle XIX els diferents governs municipals van respondre, en la mesura de les possibilitats econòmiques existents, a les demandes i necessitats dels nous temps, posant les bases per la definitiva transformació de la societat arbucienca contemporània. No hi ha dubte que la valoració que cal fer d'aquests anys és positiva, però no podem obviar també un element negatiu destacat: el dèficit democràtic dels governs locals decimonònics. Un dèficit que, amb l'evolució històrica del segle XX, quedaria definitivament subsanat.

ROGER ZAMORANO

El carrer del Damunt, un dels més antics de la vila i que encara avui dia conserva elements fortificats.

Foto: AHMA

RESSENYA

Roger ZAMORANO: El sindicalisme forestal dins del moviment obrer català: els roders,

Arbúcies:
Museu Etnològic del
Montseny/ Llibres del
Segle, 2000 (Col.lecció
Montsoliu, 3).

El jove historiador Roger Zamorano amb el llibre *El sindicalisme forestal: els roders* contribueix a aprofundir en un tema fins ara poc tractat pels estudiosos del món rural gironí. Tot i que l'interès per la història dels roders ja va ser indicada i posada de manifest, ja fa alguns anys, per Josep M. Cases i Isidre Prades fins ara no disposàvem d'una panoràmica i síntesi de conjunt. En efecte, l'estudi de Roger Zamorano reconstrueix la trajectòria del moviment associatiu dels roders de la comarca de la Selva (interior) des de finals del segle XIX a la Guerra Civil del 1936, a partir de la consulta i estudi de tota mena de documentació, escrita i oral. A través d'aquest llibre el lector pot observar com s'adaptà l'ofici de roder a una realitat capitalista que implicava un increment de mà d'obra, una ampliació de mercats, l'obertura d'un procés de proletarització de l'ofici i un augment de consciència de classe entre els roders. Aquesta creixent consciència de classe entre els roders segons l'autor es refermà, sobretot, com a reacció contra les relacions d'explotació que mantindria el sector dels propietaris forestals amb els roders però, també, davant els contactes que aquests darrers (especial-

ment el més joves que els mesos d'estiu treballaven a les fondes, balnearis i restaurants) mantingueren amb la burgesia estiuvejant de les Guilleries que permetia, ens diu Zamorano, "mostrar als ulls d'aquells bosquerols l'enorme contrast existent entre uns i altres i les diferències i desigualtats

de la societat en la qual vivien" (p.28). Les reivindicacions socials dels obrers seran les clàssiques del moviment obrer modern (augmentos salarials, reducció de la jornada de treball, millora de condicions laborals...) així com similars seran els instruments de lluita emprats (per exemple, el recurs a

la vaga). També queda palès a través del llibre com els roders intentaren resistir a la mecanització fomentada per part d'alguns propietaris forestals (que, al seu torn, varen estructurar organitzacions de resistència patronals per a defensar-se dels èxits organitzatius del moviment rodellaire), sense que això possibiliti, insisteix de manera convincent l'autor, qualificar l'ofici de "tradicional" o "preindustrial", ja que la indústria dels rodells "no va quedar al marge del

procés de modernització i racionalització econòmica que molts altres sectors de l'economia van haver d'adoptar" (p.189). En definitiva, un dels grans encerts principals del llibre de Zamorano és el de presentar els roders com a obrers forestals. Tal com diu gràficament el professor Andreu Mayayo en el pròleg "l'autor l'encerta amb la caracterització dels roders com a proletariat social del món rural. Els roders no són pagesos, encara que també puguin treballar la terra, ni tam-

poc menestrals, encara que defensin el concepte d'ofici" (p. 11).

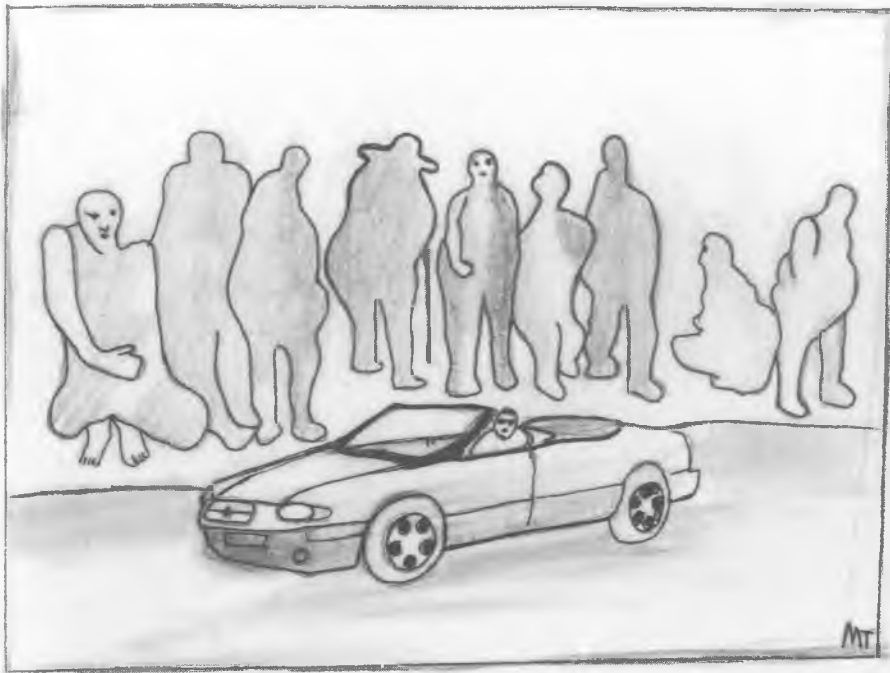
L'estudi de Zamorano permet observar, així mateix, com les associacions rodellaires, tindrien un impacte considerable en la vida social, cultural i política de les poblacions de la Selva interior. Les seves festes anirien acompanyades d'un ritual cívic ja desempellat de la tutela eclesiàstica: així, per exemple, la festa patronal de Sant Joan s'abandonaria per celebrar l'1 de maig i el pendó o bandera (de la Societat rodellaire de Sant Hilari) substituïria la figura de Sant Joan per les eines dels roders (destral i coltell) creuades i la representació del sol tal com es mostra en la portada del llibre. Interessants són també les consideracions que fa l'autor a l'entorn del tema de les relacions dels roders amb la cultura escrita. En efecte, tot i que a començament de segle les taxes d'analfabetisme entre els roders eren molt elevades (els pocs roders que sabien llegir i escriure eren *de facto* els que formaren part de les juntes directives de les diverses societats rodellaires), aquestes es reduïren progressivament. Tot i que aquest increment de l'alfabetització al llarg de la segona i tercera dècada del segle

XX fou un procés més general experimentat pel conjunt de la població i no pas fruit d'una iniciativa sindical no deixa, tanmateix, de resultar un índex més del caràcter *modern* de les reivindicacions dels roders el fet que des dels seus sindicats es defensés "la necessitat d'impulsar l'ensenyament laic i la construcció d'escoles públiques als respectius pobles" (p. 31). Finalment, l'autor posa en evidència com el moviment rodellaire aniria estretament vinculat amb el republicanisme (d'on derivaria que fos un dels col·lectius humans selvants més castigats per la repressió franquista després de la Guerra Civil).

En qualsevol cas, és evident que aquestes breus notes sobre el llibre de Zamorano no esgoten pas el seu ric i variat contingut. Per tractar-se, a més, d'un llibre ben organitzat i escrit amb prosa elegant i àgil, la seva lectura, ben segur, ha d'interessar a un públic més ampli que no pas el dels historiadors i estudiosos.

JOAQUIM M.
PUIGVERT I SOLÀ

EL VELL I EL BAR

Es mirava lentament, rere les lents rodones, l'espectacle del bar ple, però amb cinc taules només fent *gasto*.

Havia sortit de casa seva pensant que hi havia un esclat d'alegria desbordant que havia fet que la gent del veïnat s'aboqués al carrer per cridar himnes i al·leluies a favor de l'alegria, però tot eren forasters assenyalats per la indumentària més uniforme (impossible de criticar?) víctimes propiciatòries de l'aguait de botiguers disposats a perdre's la vistositat dels carrers en flor per augmentar en X rals el cabal de la caixa registradora. Però el bar assenyalava que els forasters gastaven poc i els del poble –que eren els qui més gastaven– no hi eren.

-Te n'has adonat Manolo? Ningú riu. Els seus rostres, però, no són contrariats ni tristos, el que passa és que ningú riu.

-Enguany sembla que no ha vingut tanta gent com l'any passat, però m'han dit que no es poden queixar, han treballat de valent!

-Per poc que els hagi augmentat el compte corrent, la inversió de cinc-centes pessetes de col·laboració amb les despeses de la diada, compensen els set enciams que han venut a unes

parelles que viuen a Barcelona, i que es pensen que comprar en català els transforma en protagonistes d'un documental del *National Geographic*.

-La venedora, però els trenca el vídeo perquè els contesta en castellà. Això sí, amb un marcadíssim accent selvatà. -Oh! És que aquí es parla molt bé el català.

I el Vell somriu d'aquella manera que només ell sap fer. Es gira al cambrer i li demana un perfumat.

-Ara?... Què ja heu dinat? -Pregunta el nou cambrer sense gaire sorpresa. De fet ja es veu que és un *veterano*. La seva ha estat una intervenció oportuna. Feia l'efecte que es tractava més d'una lloança cap a algú que sap estar, en contraposició dels que –simplement– estan, sense saber ben bé on.

Perquè les seves butxaques es divideixen –a parts iguals– entre les monedes que el nen/a decapita dins les màquines del *millón*. Les bosses de patates, la cocacola –què tòpic, oi?– i, potser, alguna tapa d'olives que porten una branqueta pansida de romaní i que esdevé un detall d'autenticitat ancestral.

Un avi gosa demanar una orxata. El seu net el mira com si es tractés d'una

aparició, i amb una total desaprovació el recrimina tot dient-li:

-Ecs...Una orxata... i això què és?

-Per què dius ecs si no l'has provada mai –Li contesta un xic tip del nét, car sap del seu poc suc

I és que el nét s'està fotent un refresc d'aquests que s'anuncien, i per tant la seva existència i consum està justificat plenament pels dictats dels anuncis.

Tot allò que no s'anuncia és com si no existís, fos il·legal o motiu de despreci, i és per això que troba que l'avi està ja mort. Que el seu és un món irreal.

Que el passat esdevé memòria si és record personal. Si és el record d'altres generacions, hauria d'estar en alguna pàgina web, o no? del contrari és una franca manca d'elegància.

-La festa ja s'acaba, amic Manolo. No ho veus?... Per què tot el poble pogués anar en descapotable de pel·lícula caldria que les catifes tinguessin marca, s'anunciessin per tots els mitjans de comunicació possibles i prometessin viatges al Carib o a Tombuctú.

De sobte les tres taules que ocupaven la poca gent del poble varen girar com ho faria una baldufa que s'atura tot just començar el primer revolt.

Semblava com si alguna cosa els hagués fet veure que era aquell un moment històric del qual ells eren els testimonis afortunats. Algú recriminava al Vell del Bar:

-No fotis home!...I els que disfruten?

-Aquests es queden al bar veient-les passar.

I tothom va esclatar a riure amb tota la sorollositat necessària com per reclamar l'atenció dels qui jugaven al *millón*, menjaven patates de bossa o es preniën allò de la cocacola.

CARLES BLAY I PALLACH

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona